5.250.000 ТОННА ПАХТАМИЗ ТАЙЁР!

• Республикамизнинг катта пахта хирмонига Тошкент, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон АССР пахтакорлари баракали улуш қўшдилар. Улар айни кунларда социалистик мажбурият ҳисобига ҳосил топширмоқдалар.

• Республикамиз районлари ва хўжаликларининг ҳар иккитасидан бири, бригадаларнинг 70 процентдан ортиқроғи белгиланган планларни ошириб адо этишди. Қолган коллективлар ҳам яқин кунлар ичида зафар қучиш арафасида турибдилар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 262 (20. 230) • 1988 йил 13 ноябрь • якшанба Баҳоси 3 тийин.

● Республика бўйича ҳар гектар ер ҳосилдорлиги ўртача 26 центнердан ошиб кетди. Хоразм, Бухоро, Сурхондарё областларида бу кўрсаткич 30—37 центнерга етди.

● Ҳосилнинг 80 проценти юқори сортларга қабул қилинди. Хирмонга тўкилган пахтанинг қарийб ярми машиналарда териб олинди.

● Ингичка толали пахтамиз салмоғи 550 минг тоннадан ошди.

● Тайёрланган янги ҳосилдан 1 миллион 750 минг тоннага яқин ёки ўтган йилги кўрсаткичдан 200 минг тонна кўп тола олиниши кутилмоқда.

● Хом ашё сифати ҳам яхшиланди. Саноат учун зарур бўлган тўртинчи ва бешинчи тип пахта тайёрлаш ҳажми ошди.

● Фарғоналик ва наманганлик заршунослар эрта-индин ғалаба рапортига имзо чекадилар.

● Самарқандлик миришкорлар ҳам марра сари тобора яқин келишяпти.

● Пахтакорлар ҳозир йиғим-теримни давом эттириш билан бирга кузги-қишки дала ишларини ҳам бошлаб юбордилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «СССРда миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил ўрталарида бўладиган Пленумига тайёргарлик ҳақидаги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда қайд этилганидек, қайта қуриш, демократиялаш, ҳуқуқий давлатни барпо этиш шароитида миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш вазифалари алоҳида муҳим аҳамият ва актуаллик касб этиб бормоқда.

СССРда Совет ҳокимияти йиллари мобайнида миллий масалани ҳал этиш борасида тарихий аҳамиятга молик ишлар амалга оширилди. Миллатлар ва элатларнинг амалдаги тенглигини таъминлашда, халқлар ўртасидаги қардошлик муносабатларини мустаҳкамлашда, меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашда жуда катта натижаларга эришилди. Бу натижалардан барча совет кишилари ҳаққоний фахрланмоқдалар. Шу билан бирга бу соҳада аста-секин талайгина масалалар йиғилиб қолдики, улар ҳал этилиши зарур.

Шу муносабат билан ҳужжатда ўтмишдан сабоқ олиб, миллатлараро муносабатларни такомиллаштиришга доир барча ишларни янги даражага кўтариш, ҳозирги босқичда ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш юзасидан самарали чора-тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси қўйилади. Энг муҳими социалистик интернационализм, мустақиллик ва масъулият, ўзаро ёрдам ва қардошлик принциплари асосида мамлакатимиз барча миллат ва элатлари манфаатларининг чинакам уйғунлигига эришиш, кўпмиллатли Иттифоқ давлатимизни мустаҳкамлаш ва янада ривожлантиришни таъминлаш зарур.

КПСС Марказий Комитети Марказий Комитетнинг бўлажак Пленумига тайёргарликни барча партия комитетлари ва ташкилотларининг, ҳар бир коммунистнинг ғоят муҳим иши деб ҳисоблайди. КПССнинг XIX Бутуниттифоқ конференциясининг сиёсий йўл-йўриқлари шу ишнинг асосидир. Хусусан, социал соҳада, миллий маданиятни, тилни ривожлантиришда зўр ғайрат билан ҳаракат қилиш, вазиятни чигаллаштирувчи ўткир масалаларни бартараф этиш керак. Етилган муаммоларни ўртага қўйиш ва ҳал этишда ташаббусни қўлдан бой бермаслик, ижтимоий онгда содир бўлаётган жараёнлардан партия ташкилотларининг амалий ишлари орқада қолаётганига барҳам бериш, социализмни янгилашдек умумхалқ ишида чинакам авангардлик позицияларини эгаллаш муҳимдир. Меҳнат коллективларига дадилроқ бориш, одамлар билан рўй-рост гаплашиш, партия йўлини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш зарур. Эътиқод кучи ва қонун обрўсига таяниб, табиий миллий туйғуларни вайрон қилувчи миллатчилик ўзанига буриб юбориш, демократия ва ошкораликнинг кенгайтирилишидан демократияга зид мақсадларда фойдаланиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши ҳаракат қилинсин. Муштарак интернационал ғалабаларимизнинг обрўсизлантирилишига йўл қўйилмасин.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, КПСС ўлка, область комитетларига, автоном республикалар, автоном областлар ва автоном округларнинг партия комитетларига партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида жамоатчилик вакиллари, олимлар, ёзувчилар, журналистлар билан, шунингдек миллатлараро муносабатларга доир муаммолар устида ишлаётган мутахассислар билан маслаҳатлашиш тавсия этилди. Суҳбатлар чоғида билдирилган фикрларни тўла ҳажмда умумлаштириш, жамиятимизнинг интернационал бирлигини мустаҳкамлашга ва миллатлараро муносабатларни янада такомиллаштиришга қаратилган конкрет таклифларни эътиборга олиш зарур. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида миллий масаладаги амалий сиёсатни таҳлил этиш ишларининг якуни бўлиб қолиши керак. Ана шу таҳлилда бу соҳадаги мавжуд ютуқларни, шунингдек айрим регионларни социал-иқтисодий ва маданий ривожлантириш хусусиятларини, йиғилиб қолган қийинчиликлар ва муаммоларнинг сабабларини акс эттириш лозим. Бунда турли миллий группаларнинг асосий талаб-эҳтиёжларини амалга ошириш йўлларини пухта ишлаб чиқиш, интеграция жараёнларини ҳам, шунингдек экономика, социал ва маданий тараққиёт, бошқарув соҳасида иттифоқдош республикалар билан автоном тузилмаларнинг мустақиллиги ва масъулиятини ҳам кучайтиришга доир конкрет таклифларни ҳисобга олиш муҳимдир. Аҳоли барча қатламларини, айниқса ёшларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни такомиллаштиришга оид зарур амалий тадбирлар тўғрисида фикр-мулоҳазалар билдирилсин.

КПСС Марказий Комитети миллатлараро муносабат масалаларини тартибга солувчи амалдаги совет қонунларига зарур ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш зарур, деб топди. Шу жумладан, Совет Социалистик Федерациясини такомиллаштириш, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг, автоном областлар ва автоном округларнинг ҳуқуқий статусини янада ривожлантириш, ССР Иттифоқи билан иттифоқдош республикаларнинг ҳуқуқ доирасини янада аниқроқ белгилаб қўйиш; ўзларининг миллий давлат тузилмаларидан ташқарида яшовчи ёки шундай тузилмаларга эга бўлмаган совет гражданларининг миллий-маданий талаб-эҳтиёжларини рўёбга чиқаришда ҳуқуқий кафолатларни кенгайтириш, миллий адоватни авж олдирганлик, ирқий ёки миллий мумтозликни тарғиб қилганлик учун жавобгарликни кучайтириш каби муаммолар юзасидан ҳам таклифлар тайёрлаш топширилди. СССР халқларининг тилларини эркин ривожлантириш ва улардан тенг ҳуқуқли фойдаланиш тўғрисида СССР Қонунининг лойиҳасини; СССР гражданлиги ҳақидаги Қонуннинг янги таҳририни; СССР Конституциясига, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг конституцияларига тегишли ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш билан боғлиқ тадбирлар белгиланди. СССР Олий Совети Миллатлар Советининг янги вазифаларига; зарур ҳолларда ҳар қандай халқ депутатлари Советларида миллатлараро муносабатларга доир масалалар билан шуғулланувчи доимий комиссияларни ташкил этиш тартибига ҳам ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиши керак.

Тегишли давлат органлари ва илмий муассасалар қуйидаги муаммоларни чуқур таҳлил этиши зарур: мамлакат яхлит халқ хўжалиги комплекси системасида иттифоқдош республикалар ва автоном тузилмалар; регионал меҳнат тақсимоти; иқтисодий вазиятни яхшилашда ва табиатдан оқилона фойдаланишни таъминлашда республикалар, Иттифоқ ҳамда маҳаллий органларнинг ҳуқуқ ва бурчлари; ҳар бир иттифоқдош республиканинг умумиттифоқ экономикасига реал ҳиссаси, республикалар миқёсида миллий даромаднинг ҳосил қилиниши ва тақсимланиши;

Республикалар билан регионларнинг хўжалик ҳисоби принципларига ўтиш имконияти ва унинг иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлиги чуқур таҳлил этилиши керак. Иттифоқдош республикалар ўртасида бевосита алоқаларни ривожлантириш; иттифоқдош республикалар ва автоном тузилмаларнинг кўпроқ хўжалик мустақиллиги билан уларнинг мамлакат умумий эҳтиёжларини таъминлаш учун масъулиятини уйғунлаштириш йўлларини; СССР Давлат бюджети билан иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетларини, маҳаллий бюджетларни тузиш ва улардан фойдаланиш механизмини кўриб чиқиш лозим бўлади. Республика ва маҳаллий бошқарув органларининг фаолиятини қайта қуриш; территориал бошқарув органларининг СССР министрликлари ва идоралари билан, Иттифоқ қарамоғидаги корхоналар билан самарали ҳамкорлигини таъминлаш зарур.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтига, ижтимоий фанлар академиясига ижодий союзлар ва маданият маҳкамаларининг иштирокида КПССнинг миллий сиёсатини идеологик жиҳатдан таъминлаш, миллатлараро муносабатлар назариясини ривожлантириш, миллий маданиятларни равнақ топтириш ва ўзаро бойитиш, ватанпарварлик ва интернационал тарбия соҳасида оммавий ахборот воситаларининг, ижодий ташкилотларнинг ишини такомиллаштириш борасида тегишли таклифларни кенг муҳокама қилиб ишлаб чиқишни йўлга қўйиш топширилди. Миллатлараро муносабатларга доир долзарб муаммоларни комплекс ўрганувчи илмий-тадқиқот марказини ташкил этиш тўғрисидаги таклиф кўриб чиқилсин.

Марказий газеталар ва журналларнинг редакцияларига, республика партия нашрларига, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига миллатлараро муносабатлар назариясига оид масалалар, СССРда ва чет элларда миллий масалани ҳал этиш тажрибаси хусусидаги материалларни кенг кўламда бериб боришни уюштириш, совет республикалари ҳамда автоном тузилмаларининг иқтисодий ва маънавий турмушини доимо ва ҳар томонлама ёритиб бориш топширилди. Жамиятда совет халқларининг интернационал бирлигини, дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашга кўмаклашувчи маънавий муҳитни вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилсин.

Миллий муаммолар билан боғлиқ жамики масалалар юзасидан маҳаллий партия органларига, идеология маҳкамаларига, марказий газеталар, журналларнинг редакцияларига, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига келаётган таклифлар тўғрисида КПСС Марказий Комитети хабардор қилиб турилсин.

Пленумдаги доклад тезислари унинг чақирилишидан икки ой илгари эълон қилинсин.

Суратларда: 1. Косон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида машина терими пайти. 2. Свердлов районидаги «Коммунист» колхози пешқадам механик- ҳайдовчиси Ражаб Турдиев. 3. Республика хирмони юксалишда. В. МОЛГАЧЁВ ва Ҳ. ҚУРБОНОВ фотолари.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ 12 НОЯБРЬ КУНИ БАЖАРДИЛАР. ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИГА 5 МИЛЛИОН 250 МИНГ ТОННАДАН КЎПРОҚ «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИЛДИ.

Агросаноат комплекси барча ходимларининг юксак меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги туфайли республика учун муҳим бўлган шундай муваффақиятга эришилди. КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ конференциясининг бутун ижтимоий турмушни демократиялашга, бошқарувнинг иқтисодий методларига ўтишга, экономикани жадал юксалтиришга ва совет халқи фаровонлигини янада оширишга қаратилган йўлини изчиллик билан рўёбга чиқариш шу муваффақиятнинг негизидир. Барча областларнинг деҳқонлари республика хирмонига муносиб ҳисса қўшдилар. Лекин давлат топшириқларини муддатидан илгари уддалаган ҚҚАССР, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент ва Хоразм областлари меҳнатчиларининг ютуқларини алоҳида қайд этиб ўтиш керак. Ўрта Чирчиқ, Хонқа, Қамаши, Свердлов, Чимбой, Олтинсой, Жиззах районларининг меҳнаткашлари юксак социалистик мажбуриятларини биринчилардан бўлиб бажардилар. Ҳар икки район ва хўжаликнинг бири, бригадаларнинг 70 процентдан кўпроғи план маррасини забт этди, кўпгина коллективлар эса яқин кунлар ичида шу маррани эгаллайдилар.

Республика деҳқонлари бир неча йиллардан буён ғалаба нашидасини суришмаётган эди. Мана, ниҳоят шундай дамлар ҳам келди! План ҳар қачонгидан кўра эрта бажарилганлиги бу йилги мавсумнинг ўзига хос хусусиятидир. Бироқ пахтакорларга об-ҳаводан кўра меҳнатни ташкил этишнинг пудрат формалари, экинларни омилкорлик билан парвариш қилиш, аниқ йўлга қўйилган йиғим-терим конвейери, асосий эътиборни фан-техника тараққиётига қаратиш ва техникадан чаққонлик билан фойдаланиш кўпроқ ёрдам берди.

Натижада ҳозирдаёқ гектар бошига 26 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди, Хоразм, Бухоро ва Сурхондарё пахтакорлари эса ҳосилдорликни 30—32 центнерга етказдилар, **хом ашёнинг 80 проценти биринчи сортларга қабул қилинди, ҳосилнинг ярми машиналар билан териб олинди.** Йиғим-терим мавсумининг тақдирини айни техника ҳал қилди. Сирдарё ва Тошкент областларининг механизаторлари етиштирилган ҳосилнинг 73—79 процентини машиналар билан йиғиштириб олдилар. Ғалаба, Коммунистик, Ворошилов, Зомин, Гагарин, Шеробод, Мирзачўл, Октябрь ва Пахтакор районларининг хўжаликларида эса машинада терилган ҳосилнинг салмоғи унинг 90 процентга қадарини ташкил этди. Кўпгина хўжаликларда комбайнлардан моҳирона фойдаланиш йиғим-теримга мактаб ўқувчиларини, шаҳарликларни жалб этишдан воз кечиш, студентларнинг далада бўлиш муддатини бир ойгача қисқартириш имконини берди.

ҚИШЛОҚ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам дуруст натижаларга эришилди. Пиллакорлар ўз мажбуриятларини ҳамиша бўлганидек, муваффақиятли адо этдилар. Қайта ишлаш саноатига **34 минг тоннадан зиёд юқори сифатли пилла етказиб берилди.** Озиқ-овқат программасини ҳал этишда ижобий ўзгаришлар намоён бўлиб қолди. **Республиканинг қабул пунктларига 1 миллион тоннадан кўпроқ дон, шу жумладан 480 минг тонна шоли ва 161 минг тонна маккажўхори топширилди.** Шу экинларнинг ҳосилдорлиги ва уларни тайёрлаш ўтган йилги даражадан анча ошди. **Сабзавоткорлар ва боғбонларнинг астойдил меҳнати мева-сабзавот маҳсулотлари харид қилиш ва уларни етказиб беришни кўпайтириш имкониятини яратди. Чорвачилик маҳсулоти илдам суръатлар билан тайёрланмоқда, давлатга 276 минг тонна гўшт, 821 минг тонна сут, 1240 миллион дона тухум сотилди. Бу — ўтган йилгига қараганда 4—9 процент кўпдир.** Тошкент, Фарғона, Хоразм ва Наманган областларининг чорвадорлари айниқса муваффақиятли ишламоқдалар.

БЕШ йилликнинг учинчи йили ниҳоясига етай, деб қолди. Аммо қишлоқ хўжалигида ишлар ҳали камайгани йўқ. Мавсумни **тезроқ ниҳоясига етказиш — ҳозир деҳқонлар учун асосий вазифадир.** Уларни ҳозирдаёқ кечиктириб бўлмайдиган бошқа бир иш кутмоқда — ерларни ўз вақтида шудгорлаш, тупроққа органик ва минерал ўғитлар солиш, далаларни текислаш ва шўр ювиш, катта ҳажмдаги мелиорация ишларини бажариш керак. Яхши дам олган ва пухта парвариш қилинган ергина деҳқонга яна мўл-кўл ҳосил беради. Боғ ва токзорлардаги, полизлар ва теплицалардаги кузги ишларни кечиктириб бўлмайди.

Жамоат чорвачилиги учун қишки ем запасларини тўлдириш, ем-хашак жамғариш планини бажариш, ҳар бир шартли чорва мол ҳисобига камида 16 центнер озуқа бирлигига эга бўлиш — ем-хашак тайёрловчиларнинг бурчидир.

Қишловнинг биринчи ойи республиканинг барча фермаларида ҳам бу масъулиятли кампанияга пухта тайёрланилмаганлигини кўрсатди. Ҳозирча кунлар иссиқлигида камчиликларни тезроқ бартараф этиш — биноларни иситиш, фермалардаги машина-механизмларни, электр ва сув таъминотини созлаш керак. Барча озуқа цехлари ва озуқахоналар ҳозир тўла қувват билан ишлаши лозим. Ем-хашакнинг биронта ҳам килограмми молларга тайёрланмасдан берилмаслиги, барча группалардаги чорва рационлари синчиклаб мувофиқлаштирилиши керак. Шундай қилинган тақдирдагина қишловни уюшқоқлик билан ўтказишга, юксак маҳсулдорликка эришишга, шу йилни муваффақиятли туғаллашга ва келгуси йилда ишларни дадил бошлашга умид боғлаш мумкин.

Бўлажак қиш фасли — республика деҳқонлари ва чорвадорларининг катта ўқиш давридир. Ўз касб-корига доир билимларни янгилаб ва бойитибгина қолмай, шу билан бирга янги технологияларни, ижара, пудратнинг чуқур асосларини, хўжалик ҳисоби хусусиятларини ҳам ўзлаштириб олиш лозим. **Янги йилдан бошлаб республикамизнинг агросаноат комплекси ўзини-ўзи пул билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш шароитида ишлашини унутмаслик даркор.** Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқариш структурасини такомиллаштиришга чуқур ўйлаб ёндашиш керак.

(Республика пахтакорлари ғалабасига бағишланган материалларни газетанинг учинчи саҳифасида ўқийсиз).

Ўзбекистон ССР Статистика давлат комитетининг ахбороти

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТИНИНГ 1988 ЙИЛ ЯНВАРЬ-ОКТЯБРЬ ОЙЛАРИДАГИ ИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Январь — октябрь ойларида давлат буюртмаларига мувофиқ ва истеъмолчилар билан шартномалар асосидаги бевосита алоқаларга биноан маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятларининг бажарилиши яхшиланишига эришилди. 1987 йилнинг январь-октябрь ойларида мажбуриятлар 97,6 процент ва бутун ўтган йил мобайнида 97,7 процент бажарилган бўлса, бу йил январь — октябрь ойларида 98,6 процент бажарилди. Бирлашма ва корхоналарнинг 22 проценти шартнома интизомини бузди (1987 йилнинг январь — октябрь ойларида бирлашма ва корхоналарнинг 29 проценти, 1987 йилда 26 проценти шартнома интизомини бузган эди).

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 3,2 процент кўпайди.

1988 йилнинг январь — октябрь ойларида халқ хўжалиги комплекслари фаолиятининг кўрсаткичлари қуйидагича бўлди (процент ҳисобида):

Биринчи устун — маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятларининг бажарилиши; иккинчи устун — шартномавий мажбуриятларни бажармаган ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналарнинг салмоғи; учинчи устун — маҳсулот ҳажми ўсишининг ҳақиқий суръатлари

Ёқилғи-энергетика комплекси	99,2	23	−1,3
Металлургия комплекси	97,0	55	−2,5
Машинасозлик комплекси	98,6	42	10,7
Химия-ўрмон комплекси	98,0	42	6,5
Агросаноат комплекси	99,0	20	−1,3
Социал комплекс (Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги)	98,8	15	7,7
Қурилиш комплекси (Ўзбекистон ССР Госстройи)	97,5	60	2,2

Ўзбекистон ССРда, Қорақалпоғистон АССРда, областларда ва Тошкент шаҳрида 1988 йилнинг январь — октябрь ойларида саноатнинг иши тўғрисидаги маълумотлар қуйидагича бўлди (процент ҳисобида):

Биринчи устун — маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятларининг бажарилиши; иккинчи устун — шартномавий мажбуриятларни бажармаган корхоналарнинг салмоғи; учинчи устун — маҳсулот ҳажми ўсишининг ҳақиқий суръатлари

Ўзбекистон ССР	98,6	22	3,2
Шу жумладан:			
Қорақалпоғистон АССР	99,0	15	0,4
Андижон области	98,7	24	4,6

(Давоми иккинчи бетда).

Мева-сабзавот конвейерини такомиллаштирайлик

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси А. В. Власов икки кун давомида Москва шаҳри ва Москва области аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашнинг аҳволини ўрганиб чиқдилар. Улар «Раменский» ва «Москва» агросаноат комбинатларининг корхоналарига, улгуржи-чакана савдо мева-сабзавот бирлашмаларига, мева-сабзавот сақланадиган базаларга ҳамда ана шу маҳсулотлар билан савдо қилишга ихтисослашаётган магазинларга бордилар.

Сабзавот ва картошка етиштиришни кўпайтириш, уларни сақлаш, қайта ишлаш, ташиш ва сотишни яхшилаш масалалари жойларнинг ўзида муфассал кўриб чиқилди. «Раменский» агросаноат комбинатининг қишлоқ хўжалик корхоналари ва бошқа корхоналарида бўлиш чоғида асосий эътибор мева-сабзавотчиликда ҳамда картошка етиштиришда агросаноат интеграциясининг янги шаклларига, сабзавот ва картошка етиштиришнинг интенсив технологияларини ўзлаштиришга, уларнинг сифатини яхшилашга, шунингдек мева-сабзавот ва картошка конвейерида қатнашувчи барча корхоналарнинг ўзаро ташкилий-иқтисодий муносабатларини такомиллаштиришга қаратилди.

«Раменский», «Москва» типидаги маҳсулот етиштириш ва сотишни бирлаштирувчи агросаноат комбинатларининг барпо этилиши реализация қилинадиган маҳсулот сифатини яхшилашга, унинг хилларини кўпайтириш ва нобудгарчиликни камайтиришга ёрдам бериши таъкидлаб ўтилди.

Улгуржи-чакана савдо бирлашмалари ва мева-сабзавот магазинлари ходимлари билан учрашувлар чоғида маҳсулотни сақлаш ва сотишни ташкил этишни яхшилаш, маҳсулотнинг яхши сақланишидан, унинг сифатидан ходимлар манфаатдорлигини ошириш тўғрисида гаплашилди. Мамлакатнинг бошқа районларидан Москвага сабзавот, картошка келтириш билан боғлиқ бўлган муаммолар кўриб чиқилди.

Москва областидаги сабзавот ва картошка етиштирувчи колхозлар ҳамда совхозлар, Москва шаҳридаги маҳсулот сақлаш базалари, қайта ишлаш корхоналари, транспорт, савдо, қурилиш ташкилотлари ходимларининг кенгашида аҳолини мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашни яхшилаш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Кенгашда сўзга чиққан КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. К. Месяц, Москва шаҳар агросаноат комитетининг раиси Ю. М. Лужков, «Москва» агросаноат комбинатининг бош директори Е. С. Ричин, СССР темир йўллар министри Н. С. Конарев, Москва Қурилиш комитетининг раиси П. С. Суров, «Главмосавтотранс» бошлиғи Е. К. Купреев ва бошқалар мева-сабзавот таъминотини яхшилаш юзасидан бир қанча аниқ таклифларни айтдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Л. Н. Зайков нутқ сўзлади. Москва шаҳри ва Москва областини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни бошқаришнинг янада мукаммал системасини вужудга келтириш зарурлигини таъкидлади. Ҳозирча бу ишда ҳаракат бирлиги, манфаатдорлик йўқ. Маҳсулотнинг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда. Сабзавот, мева, картошка сақланадиган базаларни реконструкциялаш ва техника билан жиҳозлашнинг ягона планини ишлаб чиқиб, уни яқин йиллар ичида амалга ошириш жуда муҳимдир.

Е. К. Лигачев муҳокамага якун ясади. У 16 миллион киши яшаётган Москва шаҳри ва Москва областида аҳолини сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш системаси ҳозирча ҳақиқатан ҳам ташкилий ва иқтисодий жиҳатдан пухталаштирилмаганлигини таъкидлаб ўтди. Сабзавот ва картошка етиштириш ҳажми билан уларни сақлаш ва қайта ишлаш қувватлари, шунингдек савдо ўртасидаги номутаносиблик ҳам таъсир қилмоқда. Бу номутаносиблик олға томон ҳаракат қилишга, сарфланган маблағлардан зарур самара олишга имкон бермаяпти.

Москва области қишлоқ хўжалиги раҳбарлари ва ходимларининг эътибори мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка етиштиришни янада интенсивлаш, уларнинг хилларини кўпайтириш, савдо шохобчаларига теплицалардан ошкўк ва янги узилган сабзавот етказиб бериш ҳажмини кўпайтириш зарурлигига қаратилди. Бунинг учун областда қудратли ишлаб чиқариш ва кадрлар потенциали вужудга келтирилган. Ҳозир иқтисодий муносабатларни қайта қуриш, хўжалик ҳисоби, пудрат ва ижарани жорий этиш йўлида ана шу потенциалнинг самарасини ошириш мумкин. Хуллас, москваликларни юқори сифатли сабзавот маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш учун тадбирларнинг бутун бир комплексини амалга ошириш лозим. Бу соҳадаги ҳаракат программасини белгилаш чоғида Москва шаҳри ва Москва областини ягона комплекс деб ҳисоблаш мақсадга мувофиқ эканлиги қайд этилди, деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг секретари.

Улкан шаҳарга қанча сабзавот маҳсулоти келтирилмасин, савдо тармоғи яхши ривожланмаганлиги ва маҳсулот сақлаш базаларининг техника билан яхши таъминланмаганлиги бу маҳсулотларнинг ўз вақтида, одамларни навбатда кутдирмай сотишга қодир эмас.

Нутқда шаҳар ва область партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари сабзавот, мева, картошкани сақлаш, қайта ишлаш ва сотишнинг моддий базаси билан жиддий шуғулланишлари лозимлиги уқтирилди. Маҳсулот сақлаш ва савдо системасидаги кадрлар билан бошланғич партия ташкилотларининг, меҳнат коллективлари кенгашларининг ролини ошириш юзасидан катта иш олиб бориш керак.

Мева-сабзавот базаларида ишларни барча ностандарт маҳсулот ҳамда чиқит деб аталадиган маҳсулотлар ташлаб юборилмай қайта ишланадиган тарзда олиб бориш зарур. Яъни гап, бу ерда аслида чиқитсиз технологияни жорий этиш тўғрисида бормоқда. Мева-сабзавот конвейерини маҳсулот сақланадиган жойларни машина ва механизмлар билан таъминлаш, машина-ускуналарга техника хизмати кўрсатишнинг замонавий базасини, ҳатто техника марказларини ташкил этиш масаласини кўндаланг қилиб қўймоқда.

Транспортчилар — темир йўлчилар, дарёчилар, автомобилчилар ҳам масъулиятли вазифаларни ҳал қилишлари лозим. Улар Москва савдо-тайёрлаш ташкилотлари билан биргаликда ниҳоят мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошкани бевосита ана шу маҳсулотлар етиштирилаётган жойларда қабул қилиб олишни ташкил этишга, қабул қилиб олинган ва ташиладиган маҳсулотнинг миқдори ва сифати сақланиши учун жавоб беришга мажбурдирлар. Темир йўл министрлиги, РСФСР Дарё флоти министрлиги СССР Давлат агросаноат комитети ҳамда маҳаллий совет ва хўжалик органлари билан биргаликда ҳозирги қишдан маҳсулотни ортиш ва тушириш майдончаларини кенгайтириш, уларни зарур совутиш қувватлари ва механизация воситалари билан жиҳозлаш учун фойдаланишлари лозим.

Москва шаҳри ва Москва области мева-сабзавот комплексини бошқаришнинг ташкилий структурасини такомиллаштириш ишларини янада давом эттириш, бунинг учун дунёдаги бошқа мамлакатларда катта шаҳарларни таъминлашни ташкил этишнинг мавжуд тажрибасидан кенгроқ фойдаланиш лозим. Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш ва бу маҳсулотларни магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари орқали сотиш билан шуғулланувчи агросаноат комбинатлари шохобчаларини бутун чоралар билан ривожлантириш керак.

Истиқбол масалаларини ҳал қилиш чоғида кундалик ишларни унутиб қўймаслик керак, деди Е. К. Лигачев. Ҳозир Москва базаларига мева-сабзавот маҳсулотлари, картошка ғамлаш тугалланди. Вазифа — ана шу маҳсулотларни яхши сақлаш ва магазинларга етказиб беришдан иборат. Мева-сабзавот конвейерининг барча бўғинларида кооперативлар, пудрат ва ижарани дадилроқ жорий этиш даркор, бу эса, шубҳасиз, яхши натижа беради. Агросаноат комбинатларида, Пролетарск ва Красногвардейск мева-сабзавот бирлашмаларида ана шундай мисоллар бор.

Мазкур масалаларни кўриб чиқишда СССР ва РСФСР Давлат агросаноат комитетларининг раҳбар ходимлари, КПСС Марказий Комитети аппаратининг, СССР Халқ контроли комитетининг, Москва шаҳар ва область партия комитетларининг, халқ депутатлари шаҳар ва область Советлари ижроия комитетларининг масъул ходимлари иштирок этдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТИНИНГ 1988 ЙИЛ ЯНВАРЬ-ОКТЯБРЬ ОЙЛАРИДАГИ ИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда.)

Бухоро области	98,9	22	14,4
Қашқадарё области	98,2	17	11,6
Наманган области	99,5	14	2,9
Самарқанд области	98,4	21	0,4
Сурхондарё области	99,4	18	—4,9
Сирдарё области	98,6	12	—5,7
Тошкент области	97,7	33	—1,1
Фарғона области	99,1	17	2,0
Хоразм области	99,6	15	8,8
Тошкент шаҳри	98,4	23	7,5

Нефть, газ қазиб олиш, химия машина-ускуналари, экскаваторлар, йигирув машиналари, минерал ўғит, химиявий тола ва ип, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари, қоғоз, цемент, линолеум, асбест-цемент қувурлар ва муфталар, зовурбоп сопол қувур ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқаришнинг январь — октябрь ойлари топшириқлари бажарилди ва уларни кўпайтиришга эришилди.

Шу билан бирга, кўмир қазиб чиқариш, куч трансформаторлари, компрессорлар, трактор прицеплари, тракторлар, пахта териш машиналари, олтингугурт кислотаси, шифер, иморатбоп ғишт ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши таъминланмади.

1988 йилнинг январь — октябрь ойларида 7 миллиард 976 миллион 500 минг сўмлик (чакана нархларда) халқ истеъмоли моллари (алкоголли ичимликлар бу ҳисобга кирмайди) ишлаб чиқарилди, бу — ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 622,3 миллион сўмлик (8,5 процент) кўпдир. СССР Қора металлургия министрлиги, СССР Рангли металлургия министрлиги, СССР Медицина ва микробиология саноати министрлиги, СССР Ўрмон саноати министрлиги («Узбеклеспром» территориал-ишлаб чиқариш бирлашмаси) ва бошқа министрликларнинг корхоналари белгиланган топшириқларни уддалай олмадилар.

Мебель, ип газлама, трикотаж ва пайпоқ ишлаб чиқаришнинг планлаштирилган ҳажмларига эришилмади.

Январь — октябрь ойларидаги иш якунлари юзасидан Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг 11 та ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхонаси шартномавий мажбуриятларни бажармади. Мазкур корхоналар 34,1 миллион сўмлик (шартнома нархларида) енгил саноат маҳсулоти ва молларини кам етказиб берди. Умуман шартномавий мажбуриятлар 98,8 процент бажарилди. Энг кўп қолоқликка йўл қўйган корхоналар орасида Тошкент тўқимачилик комбинати (95,0 процент), Андижон ип газлама комбинати (95,7 процент), Жиззах ип йигириш фабрикаси (69,5 процент) бор.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг корхоналари истеъмолчиларга 46,7 миллион сўмлик маҳсулотни кам берди (план 98,9 процент бажарилди).

Гўшт, колбаса маҳсулотлари, гўштли масаллиқлар ишлаб чиқариш юзасидан январь — октябрь ойлари учун белгиланган топшириқ даражасига эришилмади. Колбаса маҳсулотлари, ўсимлик ёғи, омихта ем ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўтган йилнинг январь — октябрь ойларига нисбатан камайди.

МАКЕДОНИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг аъзоси Любомир Якимовский бошчилигидаги Македония радиоси ва телевидениеси делегацияси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Делегация Ўзбекистон ССРда Македония телевидениеси кунларида қатнашиш учун келган.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилишди, Тошкент телевидениеси маркази ва республика радио ва овоз ёзиш уйида бўлишди. Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетида суҳбат бўлиб ўтди. Делегация аъзолари Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти активлари билан учрашдилар.

(ЎзТАГ).

СССР Қонунлари лойиҳалари—умумхалқ муҳокамасида

ХАЛҚ УЧУН, ХАЛҚ БИЛАН МАСЛАҲАТЛАШИБ

ФЕДЕРАТИВЛИКМИ ЁКИ УНИТАРЛИК

Советлар диёрида хилма-хил миллат ва элатлар бир аҳил оилага бирлашган СССР Конституциясида бу халқ ва элатларнинг тенг ҳуқуқлилиги, мустақиллиги ва миллий манфаатлари пролетар интернационализми позициясида туриб ҳимоя қилинади.

Ҳозир амалдаги Конституциянинг 70-моддасида СССР «... социалистик федерализм принципи асосида... тузилган кўпмиллатли бир бутун иттифоқ давлатдир», деб ёзилган. Бу таърифда кўпмиллатли социалистик давлатнинг икки хил қарама-қарши вариантининг асосий хусусиятлари бир бутун қилиб бирлаштирилгандир. Улар — унитарлик, бир бутунлиги ва федеративлик, иттифоқлигидир. Фақат унитарлик принципи асосида тузилган, яъни бир бутун кўп миллатли социалистик давлатнинг олий органида шу давлатда яшовчи миллатлар аҳолиси сонига мутаносиб равишда иштирок этадилар. Бу турли миллатларга мансуб бўлган граждaнларнинг шахс сифатидаги тенг ҳуқуқлилигининг ифодасидир. Фақат иттифоқчилик, федеративлик асосида тузилган кўпмиллатли давлатнинг олий органида эса ҳар бир миллатдан тенг сонли депутатлар қатнашади. Бу эса турли хил миллатларнинг социал бирлик сифатидаги тенг ҳуқуқлилигини ифодалайди. Бу амалдаги Конституцияда шундай акс этган. СССР «миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари эркин равишда белгилашлари ва тенг ҳуқуқли Совет Социалистик Республикаларининг ихтиёрий бирлашувлари натижасида тузилган...» (70-модда).

Биздаги давлат ҳокимиятида давлат тузилишининг бу икки федеративлик ва унитарлик принциплари бирлаштирилгандир. Бу — давлатнинг олий ҳокимият органи — СССР Олий Совети структурасида икки палатанинг: Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг мавжудлигида ўз ифодасини топган (109-модда).

Давлатнинг Олий органидаги палаталарнинг тенг ҳуқуқлилиги (109-модда) ва улардаги депутатлар сонининг баб-баравaрлиги давлатнинг энг Олий доирасида ижтимоий муносабатларни бошқаришда маълум даражадаги ўзаро ҳамкорликни, мосликни, мутаносибликни ва мувозанатни сақлашга имкон беради.

Хўш, «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги СССР Қонуни лойиҳасида бу принцип ўз кучини сақлаганми?

Маълумки, лойиҳада давлат ҳокимиятининг олий органи — СССР халқ депутатлари съезди деб кўрсатилган (108-модда), СССР Олий Совети эса унга бўйсинувчи СССР давлат ҳокимиятининг доимий ишлайдиган қонун чиқарувчи, фармойиш берувчи ва контрол қилувчи органга айлантирилган (111-модда).

Халқ депутатлари съезди эса энди ўз ичида федеративлик ва унитарлик принципларининг бирлигини ифодаловчи таркибий қисмларга эга бўлмаган ягона Олий орган бўлиб, у «СССР қонунларини ва қарорларни СССР халқ депутатлари умумий сони кўпчилик овози билан қабул этади» (108-модда, охирги банд). Бу тартиб федеративлик принципининг чекланишига ва унитарлик принципига шошма-шошарлик билан ўтишга олиб келади. Натижада, Олий ҳокимият даражасида барча миллат ва элатларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш тенглиги бузилади, унинг ўрнини сон жиҳатдан кўпчиликни ташкил этган миллатларнинг манфаати устин бўлиб қолиш эҳтимоллиги вужудга келади. Чунки, депутатларни сайлаш принципида ҳам сон кўрсаткичи асос қилиб олинган (109-модда).

Шундай қилиб, лойиҳада таклиф этилаётган Олий ҳокимият органининг бир палаталиликка ўтиши федеративлик ва унитарлик принципларини ўзаро мувофиқлаштириш билан боғланган мураккаб социал масалаларни пролетар интернационализми ва социалистик демократизм нуқтаи назаридан туриб ҳал этишга халақит беради.

Бу жиҳатдан амалдаги СССР Конституциясидаги тегишли ўринлар афзалроқ эди. Чунки унинг олий органи икки палатали СССР Олий Совети бўлиб, унда қарорлар ҳар иккала палатанинг розилиги билан, яъни барча миллат ва элат вакилларининг розилиги билан қабул қилинарди.

Шу муносабат билан биз Халқ депутатлари съездининг ҳам икки палатада мажлис олиб борилишини таклиф қиламиз, яъни СССР давлат ҳокимияти олий органининг икки палатага: Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советига бўлинишини қолдириш керак ва қарорларнинг ҳар иккала палатанинг розилиги асосида қабул қилиниши тартибини сақлаш керак.

109-моддада СССР халқ депутатларининг съезди депутатларини сайлаш тартибида ҳам ноаниқликлар бор. Амалдаги Конституцияга биноан СССРнинг энг олий давлат ҳокимияти органи — СССР Олий Совети депутатлари сонининг тенг ярмини СССР давлат тузилишининг федеративлигини ҳисобга олган ҳолда сайланган депутатлар ташкил этар эди. Лойиҳадаги вазият бўйича эса, 750 депутатни умумиттифоқ жамоат ташкилотларидан сайлаш (109-модданинг 4-банди) таклифи давлат тузилишидаги федеративлик ва унитарлик асослари ўртасидаги мувозанатнинг бузилишига йўл очади. Шундай қилиб, лойиҳадаги таклиф бўйича депутатларнинг учдан бир қисми давлат тузилишининг федеративлигини ҳисобга олган ҳолда, учдан икки қисми эса давлат тузилишининг унитарлигини ҳисобга олган ҳолда сайланади. Бу федеративлик принципидан чекиниб, давлат тузилишининг унитарлиги сари ташланган қадамдир. В. И. Ленин федеративлик билан унитарлик принципларининг бирлигини сақлаш тарафдори эди. У: Социалистик республикалар Иттифоқини сақлаб қолиш керак ва мустаҳкамлаш керак... бу бизга ҳам, жаҳон коммунистик пролетариатига ҳам керак». (В. И. Ленин Тўла асарлар тўплами, 45-том, 404-бет) деб васият қилган эди.

КПССнинг XIX Бутуниттифоқ конференциясида М. С. Горбачев миллатлар ўртасидаги муносабатлар ҳақида тўхталар экан: «Таркиб топган Иттифоқ давлат тузилиши доирасида ҳар бир миллат ва элатнинг ҳамда бутун совет халқлари ҳамжамиятининг манфаатларини мумкин қадар ҳисобга олишни таъминлаш зарур», деб уқтирган эди. Бунинг учун давлат тузилишидаги федеративлик ва унитарлик принципларидаги бирликни сақлашимиз зарур бўлади.

СССР Олий ҳокимият органи таркибига территориал ва миллий-территориал сайлов округларидан сайланадиган 1500 депутатдан ташқари жамоат ташкилотлари томонидан қўшимча 750 депутатнинг киритилиши СССР граждaнларининг тенг сайлов ҳуқуқи принципининг бузилишига олиб боради, чунки СССР халқ депутатлари съездига депутатликка номзодларни кўрсатувчи жамоат ташкилотига аъзо бўлмаган гражданин фақат икки овозга (биттадан территориал ва миллий-территориал сайлов округларидан) эга бўлади, аммо бундай жамоат ташкилотларига аъзо бўлган гражданин эса ортиқча овозга эга бўлади ва лойиҳада белгиланган жамоат ташкилотларидан қанча кўпининг аъзоси бўлса, у шунча ортиқча овозга эга бўлади.

Бу ерда СССР граждaнларининг тенг сайлов ҳуқуқи принципи бузилишидан ташқари граждaнларнинг социал ҳолати жинси, маълумоти, фаолиятининг тури ва характерига қараб ҳам уларнинг сайлов ҳуқуқларининг маълум даражада чекланишига йўл қўйилаётир. Бундай чеклашлар алоҳида мавқега эга бўлганларнинг ва нисбатан юқорироқ лавозимдаги кишиларнинггина сайланиб қолиш эҳтимоллигини вужудга келтириши мумкин.

Ваҳолонки, социалистик қонунчилигимизда, СССР Конституциясининг 34-моддасида, «СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақида»ги қонун лойиҳасининг умумий сайлов ҳуқуқи принципига бағишланган 2-моддасида сайловда бундай бевосита ёки билвосита чеклашларнинг ҳар қандай кўринишлари тақиқланади.

Шунингдек, лойиҳанинг ўша бандида (109-модда, 4-банд) СССР халқ депутатларини сайлашнинг учинчи принципи — тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи ҳам бузиляпти. Чунки жамоат ташкилотларидан сайланадиган депутатлар бевосита шу ташкилотларнинг аъзолари томонидан эмас, балки бу ташкилотларнинг умумиттифоқ органларининг пленумлари қатнашчилари, съезд, конференция делегатларининг сайлови орқалигина амалга ошади (100-модда). Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, **умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлаш принципини бузмаслик, ҳамда давлат тузилишида федеративлик ва унитарлик принципларининг уйғунлигини сақлаш учун жамоат ташкилотлари орқали махсус сайланадиган 750 депутатни сайлашдан воз кечиш лозим.**

СССР Олий Совети Президиумининг «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш бўйича чиқарган қарорида, бизнингча, муҳокама учун жуда кам вақт белгиланган. Лойиҳада давлат тузилишига оид принципиал ўзгартишлар борки, уларни кенг халқ оммаси ва жамоат ташкилотлари коллективларининг ёппасига иштирокисиз объектив ҳал қилиб бўлмайди. Муҳокамага узоқроқ муддат белгиланганда эди, СССРнинг ҳар бир граждани лойиҳада илгари сурилган фикрларни чуқурроқ ва бафуржароқ ўрганиб чиқишга ҳамда, шу асосда пухтароқ ўйланган таклифларни ишлаб чиқишга улгуришган бўларди. СССР Конституциясидаги СССР халқларининг тақдирлари билан боғлиқ бўлган бундай жиддий масалаларни ҳал этишда ҳар бир совет гражданининг иштирок этиши муҳимдир. Бунинг учун лойиҳанинг мазмуни ҳар бир кишининг онгига етказилиши лозим. Бу эса вақт талаб қилади.

Б. КАРИМОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти катта илмий ходими, фалсафа фанлари кандидати.
Б. ТЎРАЕВ,
Тошкент давлат университетининг гуманитар факультетлар философия кафедраси доценти, фалсафа фанлари кандидати.

Наказ бажариш учун берилади

Эълон қилинган қонунлар лойиҳалари шубҳасиз жамиятимиз ҳаётини янада демократиялаш, ундаги ошкоралик, халқчилликни кучайтириш йўлларини кўрсатиб берган. Мен қонун лойиҳаларига қуйидаги таклифлар киритилишини истар эдим.

«СССР Конституцияси (Асосий қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги СССР Қонуни лойиҳасининг 13-боб, 102-моддасининг биринчи абзаци шундай ифодаланса: «Сайловчилар ва жамоат ташкилотлари ўз депутатларига наказлар берадилар ва депутатлар берилган наказнинг бажарилишига масъулдирлар». Ҳозирги пайтда баъзи депутатлар айрим наказларни бажармаяптилар. Бу нарса сайловчилар ўртасида норозилик туғдиряпти. Шунинг учун наказларни бажариш депутатлар учун масъул деб қаралса, уларнинг ҳам роли, ҳам обрўси ортади.

«СССР халқ депутатларини сайлаш тўғрисида»ги СССР Қонуни лойиҳасининг 4-боб 26-моддасининг 2-абзаци қуйидагича тугалланса: **«Комиссия составига кўрсатилган вакиллар ҳақидаги маълумотлар тегишли Советларга 3 кун муддат ичида етказиб берилиши керак».**

Жамоат ташкилотларидан комиссия составига сайланган номзодлар ҳақидаги маълумот ва қарорларни кўпинча ўз вақтида етказиб берилмайди. Натижада комиссия составини тасдиқлаш муддатлари чўзилиб кетади. Қонунда эса бу мумкин эмас. Шунинг учун бу муддатни конкретлаштириш керак.

6-боб 37-модданинг 4-абзацидаги «Йиғилишда сайлов округи территориясида яшовчи камида 500 сайловчи ҳозир бўлган тақдирда у қонуний ҳуқуққа эга бўлади», деган жумла ўрнига **«Йиғилишда сайлов округи территориясида яшовчи сайловчиларнинг ярмидан кўпи ҳозир бўлган тақдирда у қонуний ҳуқуққа эга бўлади»** деб ёзилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Айниқса қишлоқ жойларда 500 кишини бир вақтда тўплаш ва уларга жой ҳозирлаш реал эмас. Сайловчиларнинг аниқ сонига етказиш имконияти бўлмаганда йиғилиш ваколатли бўлмайди. Шунинг учун учдан икки ёки ярмидан кўпи, деб ёзилса тўғри бўлади.

Ушбу Қонун лойиҳасининг 40-моддаси охирги абзацидаги «Тегишли сайлов комиссияси депутатликка номзодлар рўйхатга олингач, кечи билан тўртинчи куни матбуотда депутатликка кўрсатилган ҳар бир номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, эгаллаб турган лавозими (машғулоти) ва иш жойи кўрсатилган рўйхатни эълон қилади», деган жумладаги «тўртинчи куни» деган сўз **«бешинчи куни»** деб ўзгартирилса маъқул бўларди. Бунда район газеталарининг ҳафтада 3 марта чиқиши билан боғлиқ имкониятлар ҳисобга олинган бўлади.

Т. МИРЗАЕВ,
Халқ депутатлари Хўжаобод район Совети ижроия комитетининг раиси.

• *«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан*

«СЎНГГИ ПУШАЙМОН»

Газетанинг шу йил 19 июнь номерида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола эълон қилинган эди. Унда Беруний район партия комитети «Пахтакор» район газетаси фаолиятига раҳбарликни бўшаштириб юборгани, бунинг натижасида редакция ижодий коллективининг ишида палапартишлик, юзакичилик кучайгани, газета редактори Т. Юсупов коллективга билимдонлик билан раҳбарлик қила олмагани, журналист кадрлар кўнимсизлиги авж олгани танқид қилинган эди. Шундан буён редакция мақола юзасидан кўплаб хатлар олди. Чунончи, «Пахтакор» газетаси редакциясининг собиқ ходими Р. Қобулов ўз хатида «Т. Юсупов раҳбар бўлиб ишлаган йилларида кадрларни танлаш, ишга олиш, у ўриндан бу ўринга ўтказишда кўпинча нообъектив, адолатсиз тарзда, айрим ғаразли манфаатларнигина ўйлаб иш юритар эди», — деб ёзади. Бошқа баъзи мактубларда районда қайта қуриш жараёнини чуқурроқ ўрганиш мақоланинг таъсир кучини яна ҳам оширган бўларди, деган истаклар билдирилган.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг бюроси Беруний район «Пахтакор» газетаси редактори Т. Юсуповнинг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Қабул қилинган қарорда Т. Юсупов ўз ишида, дарҳақиқат, бир қатор жиддий камчиликларга йўл қўйганлиги, топширилган иш участкасини эплай олмаётганлиги, коллективда носоғлом муҳитни вужудга келтирганлиги таъкидланади. Етакчи журналистлар турли баҳоналар билан редакциядан қувғин қилинган, редактор ўз атрофига етарли профессионал малакага эга бўлмаган ҳайбаракаллачиларни тўплаб олган. Айни пайтда Т. Юсупов район партия комитетининг редакцияни кадрлар билан мустаҳкамлаш, амалий ёрдам кўрсатишга ҳар қандай интилишини инкор этган, райком, область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими билдирган эътирозларга такаббурлик билан муносабатда бўлган, газетани партия органлари таъсиридан четлатишга уринган.

Редакция ходимлари профессионал етук эмаслигининг оқибатида газета ҳаётдан орқада қола бошлаган. Материаллар тематикаси ва сифати ҳозирги талабларга жавоб бермайди. Партия ҳаёти, қайта қуриш ва янгиланиш жараёни, янги тажрибалар, меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини жорий этиш муаммолари чуқур, билимдонлик билан ёритилмаётир.

«Пахтакор» газетаси редакцияси ишидаги нуқсонлар 1987 йилнинг апрелида Беруний район партия комитети бюросининг мажлисида муҳокама қилинган эди. Бюро редакция ишига раҳбарликни таъминлай олмагани, кадрларни танлашда қўпол хатоликларга йўл қўйгани, район партия комитети бюросининг қарорини инкор этганлиги учун Т. Юсуповга ҳисоб варақасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилган ва у газета редактори лавозимидан олинганди. 1987 йил сентябрида область партия комитети бюроси Т. Юсуповнинг апелляциясини кўриб чиқди, район партия комитети бюросининг қарорини тўғри деб топди. Бироқ ўшанда унинг тавба-тазаррусини ва ишни ўнглаб олиш учун ваъдасини инобатга олиб, партия жазосини ўз кучида қолдирган ҳолда уни лавозимига тиклаш тўғрисида қарор қабул қилганди.

Лекин Т. Юсупов танқиддан хулоса чиқариб олмади, илгаригидек ўзини район партия комитетига қарши қўяберди, турли миш-мишларга асосланиб, раҳбар органларга хатлар, телеграммалар йўллай берди. Газета редакциясидаги муҳитни соғломлаштириш, материаллар ўқишлилиги ва таъсирчанлигини ошириш учун жиддий изланмади. У газета танқидий чиқишлари таъсирчанлиги пастлигининг сабаби район партия комитети бу чиқишларни қўллаб-қувватламаётганлигида, деб даъво қилди. Аслида газетада эълон қилинаётган танқидий материаллар конкрет бўлмай, юзаки ёзиларди, салбий ҳолатларнинг сабаблари аниқ-равшан очиб берилмасди. Беш йил мобайнида эълон қилинган 279 та танқидий материалнинг фақат 22 таси юзасидан расмий жавоб берилгани тасодифий эмас.

Шундай вазиятда редакция бошланғич партия ташкилоти кузатувчи позициясини эгаллаб олган. Юз бераётган камчилик ва нуқсонларнинг сабаблари ўрганилмаган, коммунистларга, шу жумладан, Т. Юсуповга зарур талаблар қўйилмаган, коллективда тарбиявий ишлар бўшаштириб юборилган.

Область партия комитетининг бюроси мана шу нуқсонларга, шахсий хулқ-атвор ва хатти-ҳаракатда қўпол хатоликларга йўл қўйгани учун Т. Юсуповни Беруний район «Пахтакор» газетасининг редактори лавозимидан озод қилди.

Қабул қилинган қарорда Беруний район партия комитети бюросига кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш учун амалий чоралар кўриш, журналист кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишини кучайтириш, «Пахтакор» район газетасининг тематик йўналишлари изчиллигини таъминлаш топширилди.

Редакция ходимлари марксча-ленинча назарияни кунт билан эгаллаб олишлари, ўз профессионал маҳоратларини оширишларига эришиш лозимлиги уқдириб ўтилди. Журналистларни ҳозирги долзарб вазифалар, районнинг ривожланиш истиқболларидан хабардор қилиб туриш, газетанинг фойдали ташаббуслари ва чиқишларини қўллаб-қувватлаш зарурлиги таъкидланди.

«Пахтакор» газетаси редакцияси ва босмахона ходимларининг хатларида, «Журналист» журналига йўлланган шикоятда мақолада баъзи ноаниқликларга ҳам йўл қўйилгани ҳақида сўз юритилади. Қайта текширишлар чоғида, дарҳақиқат, шундай ноаниқликлар борлиги тасдиқланди. Чунончи, мақолада Янгибой Қўчқоров Т. Юсуповнинг тазйиқига учраб ишдан кетган, деб ёзилган. Я. Қўчқоров тушунтириш хатида ўз аризасига биноан ишдан бўшаганлигини таъкидлайди. СССР Журналистлар союзининг аъзоси Х. Оллоёров ҳам Т. Юсупов «Биров устидан ёзганини ёки ёмонлик қилганини сезмадим. Мен редакциядан ўз аризамга биноан бўшадим», — деб тушунтириш хати ёзиб юборган. Иккинчидан, «Сўнгги пушаймон»да унинг фамилияси «Олломов» деб хато ёзилган. Шунингдек, мақолада Юсупов район партия комитетининг собиқ биринчи секретари А. Ражапов билан ҳамқишлоқ бўлганлиги ҳақида ноаниқ факт берилган. Бу нуқсонлар мақола муаллифи Ж. Саъдуллаевга кўрсатиб ўтилди.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ПАХТА КАРВОНИ

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 12 ноябрга бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
БУХОРО	0,19	111,28	0,29	91,37
ХОРАЗМ	0,19	109,58	0,29	71,15
ТОШКЕНТ	0,11	109,38	0,09	111,55
ҚАШҚАДАРЁ	0,11	105,50	0,09	112,79
ҚҚАССР	0,24	102,22	0,05	94,57
СУРХОНДАРЁ	0,35	101,98	0,08	92,56
СИРДАРЁ	0,29	100,14	0,25	109,44
Наманган	0,61	98,28	0,37	69,91
Фарғона	0,65	98,24	0,19	42,86
Самарқанд	0,63	91,92	0,27	84,84
Андижон	0,70	78,00	0,32	31,68
Республика бўйича:	0,38	99,75	0,21	84,91
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
САМАРҚАНД	1,22	126,97	3,80	137,17
СУРХОНДАРЁ	0,43	116,99	0,14	172,16
ҚАШҚАДАРЁ	0,20	110,33	0,25	154,03
НАМАНГАН	0,38	101,68	—	—
Бухоро	0,07	16,58	0,50	13,35
Республика бўйича:	0,36	110,15	0,24	161,47

• *Бухоро*

КЕЛГУСИ ЙИЛ ТАРАДДУДИ

Бир неча йил муқаддам хўжалигимиз областда нуқул қолоқлар қаторида тилга олинарди. Масалан, 1978 йилда гектар бошига 25,7 центнердан пахта ҳосили олинган бўлса, 1985 йилга келиб бу кўрсаткич — 16,5 центнерга тушиб қолди. Бунинг боиси, экин майдонларининг ниҳоят даражада қурғоқланиб қолгани ва далаларда бегона ўтларнинг кўпайиб кетишида эди.

Колхозга янги раҳбарлар келиши билан бутун куч ана шу нуқсонларни йўқотишга қаратилди. Меҳнат ресурслари тақчиллигини тугатиш мақсадида оилавий пудрат кенг жорий этилди. Ўтган йилиёқ 200 гектардан зиёд пахта майдони 34 оилага бўлиб берилди. Колхозимиз районда биринчилар қатори пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди. Ҳозиргача йиғиштириб олинган 2800 тонна ҳосилнинг 2100 тоннаси 26 та «зангори кема»ларда териб олинди. Ҳамкасбларим — С. Хожиев, М. Ҳамидов, И. Мақсудовлар билан ёнма-ён ишлаб мавсумда хирмонга ҳар биримиз 150-160 тоннадан ҳосил тўкдик.

Айни кезларда келгуси йил ҳосилига пухта замин ҳозирлаш тадбирларини бошлаб юбордик.

Р. МАЛЛАЕВ,

Когон районидаги «Коммунизм» колхози механик-ҳайдовчиси.

• *Қашқадарё*

ТАДБИРКОРЛИК ИШ БЕРДИ

✦ Қўриқ Муборак районидаги Аметхон Султон номли совхоз чўлқуварлари давлатга 5 минг тонна «оқ олтин» сотишга эришдилар. Бу юксак мажбуриятга ким қандай ҳисса қўшди?

Ҳамро РАҲМОНОВ — совхоз директори:

— Икки йилдан бери пахтачиликни муваффақиятли якунлаяпмиз. 1987 йилда совхозимиз йиллик пахта тайёрлаш планини область хўжаликлари ичида иккинчи бўлиб уддалаганди. Эришилган ютуқларни мустакамлаш учун бу йил ҳам эрта баҳордан астойдил меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирдик.

Йиғим-терим мавсумини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида совхоз дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари муҳим тадбирлар белгилашди.

Теримчи ва механизаторларга иш ҳақи дала бошида ҳар куни тўлаб борилди. Мусобақа ғолиблари ҳар беш кунда тақдирланди. Кўчма Қизил байроқ ва вимпеллар ташкил этдик. Моддий рағбатлантириш учун 20 минг сўм маблағ ажратилганди. Пул мукофотидан ташқари йиллик планни муддатидан илгари бажариб, биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни олган бўлимлар ҳамда бригадаларга телевизор, радиоприёмник, қимматбаҳо соатлар берилди. Ишнинг бундай уюштирилиши йиғим-теримда суръатни оширди. Пландаги 3,5 минг тонна ўрнига 5 минг тонна пахта тайёрланди.

Абдулла ЧОРИЕВ — бригада бошлиғи:

— Қўриқ ерларимизда ҳосил чўғи ёмон бўлмади. Чўлқуварларимиз ҳам ҳазилакам меҳнат қилишмаганди. Мавжуд 50 гектар майдондан 75 тонна пахта йиғиб-териб олиб, биринчи теримдаёқ йиллик планни бажардик.

Ашур НОРҚУЛОВ — механизатор:

— Совхозимизда 54 та пахта териш машинаси 6 та терим транспорт отрядига бўлиб ишлатилди. Ҳамкасбларимдан Тўйимурод Каримов, Аъзам Саидов, Ҳасан Ҳамроев, Наби Абдуллаев каби «зангори кема» капитанлари 190—220 тоннадан пахта теришдек шахсий мажбуриятини ошириб бажардилар. Бу — совхозда етиштирилган ҳосилнинг 90 процентини машиналар ёрдамида жамғариб олинди, деган гап. Ўзим бу йил 190 тонна пахта тердим.

• *Сурхондарё*

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧ

Пахта йили бўлди, йил яхши келди, шунинг учун план-мажбуриятларни бажардик, деган гаплар нисбий гаплар. Деҳқон астойдил ишламаса, меҳнат қилмаса далада кўнгилдагидек ҳосил битмайди.

Буни биз колхозимиз ва унинг жонкуяр меҳнатчилари мисолида ёрқин кўриб турибмиз. Масалан, Хурсан Шерқобилов, Амирқул Мажидов, Маматраим Кенжаев, Тожи Каримов, Жавли Тошпўлатов каби бригадирлар ер тилини, «оқ олтин» етиштиришнинг сирларини бекаму кўст билишади. Улар айни вақтда қишлоқ хўжалигига, хусусан, пахтачиликка механизацияни жорий қилишда ҳам бой тажрибага эгадирлар.

Барот Турдиев, Жўра Абдувоҳидов, Ҳолиқул Ражабов, Исроил Қурбонов, Тожи Аллаёров, Нуриддин Мелиқулов, Исмоил Олимов каби механизаторлар колхозимизнинг фахри ҳисобланади.

Ана шу фидойи, жонкуяр пахтакорларнинг, механизаторларнинг ҳал қилувчи меҳнатлари туфайли хўжалигимиз пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли бажарди. Йил бошида тўрт минг тонна пахта тайёрлашни планлаштирган эдик. Ҳозиргача уйган хирмонимиз тўрт ярим минг тоннадан ошиб кетди. А. Мажидов, Х. Шерқобиловлар бошлиқ бригадалар қирқ центнерчилар сифатида довруқ таратди. И. Қурбонов, Т. Аллаёров, Б. Турдиев, Ж. Абдувоҳидов ва бошқа механизаторлар ўзлари бошқарган «зангори кема» бункерларидан 150—200 тоннадан пахта териб тўкишди.

Колхозимизда коллектив пудратнинг кенг қўлланилаётганлиги, хўжалик ҳисоби асосида иш олиб борилаётганлигида ҳам бригадир ва механизаторларимиз алоҳида ибрат кўрсатишмоқда. Пахтанинг асосий қисми механизация ёрдами билан териб олиниши натижасида харажат камайиб, рентабеллик тобора ошмоқда. Ўртача бир колхозчига тўғри келган иш ҳақи 2291 сўмни ташкил қилиб, ойига ўртача 192 сўмга етди.

Абдулла ҚОДИРОВ,

Шўрчи районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

• *Хоразм*

АЛМАШЛАБ ЭКИШ ХОСИЯТИ

Колхозимизнинг икки пахтачилик бригадаси — Ўрозбой Назаров, Рустам Аҳмедов бошлиқ коллективлар бу йил областда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти беришди. Шуниси характерлики, бу бригадалар илгари муттасил шоли экиб келинган ерлардан мўл пахта ҳосили олишга муваффақ бўлдилар.

Хўжалигимизда шоли-пахта алмашлаб экишни яхши йўлга қўйганмиз. Ҳар йили 150—160 гектар шолипоялар ўрнига чигит қадаймиз. Уларда етиштирилган ҳосил салмоқли бўлиши билан бирга эрта етилади. Йиллик пахта тайёрлаш планларимизнинг доимо бажариб келинаётганлигининг яна бир боиси — бригада пудратига ўтиб ишлаётганимиздир. Колхозимизда 17 мингга яқин аҳоли бор. Уларнинг ҳаммасини иш билан таъминлаш учун правление бригада пудратини ривожлантиришга қарор қилди. Зеро, пудрат меҳнат кишисида коллективизм туйғусини кучайтиради, ишга бўлган муносабатни тубдан ўзгартиради. Иш якунидан манфаатдорлик туйғусини оширади. Йиллик планни ўтган йилга нисбатан 24 кун олдин — 9 октябрда бажардик. Бунда дефолиацияни бу йил ҳар қачонгидан эрта бошлаб, машина теримига барвақт киришганимиз катта роль ўйнади. Далаларда 38 машина баракали ишлатилди. Ўрозбой Оллоберганов, Озод Матниёзов, Гулим Бобожонов, Қурол Турдиев сингари суворийларнинг ҳар бири 180—200 тоннадан пахта тердилар.

Бу йил етиштирилган ҳосилни давлат қабул пунктларига топширишда ҳам янгича йўл тутдик. Гурлан пахта тозалаш заводининг колхозимиз территориясига жойлашган тайёрлов пунктини ижарага олдик. Эндиликда ҳосилимиз толасини заводда буюртма асосида чиқариб олиб, маҳсулотни ўзимиз реализация қилишни мўлжаллаяпмиз. Янгилик маҳсулот сифатига эътибор бермай, ялпи миқдор орқасидан қуваётган айрим бригадалар коллективларини ўйлантириб қўйди. Чунки хом-ашёдан тола чиқишининг камайиши моддий манфаатдорликни ҳам камайтиради-да, ахир..!

Пахтакорларимиз планга қўшимча яна 1700 тонна пахта сотиб, ҳосилдорликни ҳар гектар бошига 40 центнерга етказишни, ўтган йилга нисбатан 1,5 миллион сўм кўп даромад қилишни кўзлашган.

А. КИМ,

Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози правлениесининг раиси.

● Пахта — интернационал бойлигимиз. ● Ўзбек деҳқонининг халқ, Ватан, партия олдида юзи ёруғ. ● Бригада, оила, звено ва ижара пудрати — фаровонлик манбаи. ● Машина терими— иш унумини оширишда асосий омил. ● Деҳқон ернинг ҳақиқий хўжайини. ● Теримчилар меҳнатига янгича нархларда ҳақ тўлашдан одамлар ҳам, давлат ҳам манфаатдор. ● Планни қоғозда бажариш, қўшиб ёзиш, кўзбўямачилик ва алдамчилик сингари нохуш манзаралар йўллари бекилмоқда. Аммо ҳали муаммолар ҳам йўқ эмас... ● Қайга қуриш шабадалари билан кечган ва кечаётган 1988 йил ҳосил йиғим-терими мавсумининг ХАЛОЛ пахтасини қабул эт, Ватан!

• *Тошкент*

Ижара пудрати амалда

Хўжаликда ижара пудрати ҳақида гап-сўзлар кўп бўлди. Биров ишонди, биров ишонмади, бошқа биров эса иккиланди. «Аввал бошқалар ишлаб кўрсин, бу усул ўзини оқласа кейин ўйлашиб кўрамиз», дегувчилар ҳам бўлди. Лекин ҳаёт ҳаёт-да. Унда биринчи бўлишдек масъулиятли ишни ўз зиммасига олган фидойи, жонкуярлар ҳамиша топилади. Ҳалим Гулиев билан Сейфул Сариевлар ҳам шундайлардан бўлди. Иккиси ҳам хўжалик юритишнинг янги усулини ёқлаб чиқди. Пискент районидаги хўжаликлар орасида иқтисодий бақувват саналган «Пискент» совхозида ана шу ташаббускорлар бошчилигида икки бригада ижара пудратига ўтиб ишлай бошлади.

Партиямизнинг меҳнатга ҳақ тўлашни пировард натижага боғлиқ қилиб қўйиш хусусидаги йўл-йўриқлари принципиал аҳамиятга эга эканлигини шарҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Уни амалга оширишни эса у ёки бу тармоқ хўжалик ҳисоби, оила ва ижара пудратига ўтказилганидан кейингина таъминлаш мумкин бўлади. «Пискент»даги ижарачилар масала ечимига худди шу тарзда ёндашдилар.

98 гектар ер беш йил муддат билан ижарага олинди. Ҳ. Гулиев бошлиқ бригадага 36 нафар ишчи аъзо бўлиш истагини билдирди. Бригадага шартномага асосан совхоз маъмурияти тегишли техника-механизмларни берди. Ишчиларга аванс сифатида 102 минг сўм ажратилди. Барча харажатлар бригада зиммасида.

— Шундай бўлгач, ижарачи етти ўлчаб бир кесишга, ҳар бир сўмнинг қадрига етишга одатланади, — дейди бригадир. — Бусиз пудратга ўтиб ишлашдан маъно йўқ. Бригада пудрати шароитида ишланган ўтган йил якуни ёмон бўлмади. Айтайлик, бултур жами 64 тонна ёнилғи сарфланган бўлса, жорий йилда қаттиқ тежамкорлик туфайли сарф миқдори 25—30 тоннани ташкил этиши керак. Шу кунгача 20 тонна атрофида ёнилғи сарфланганини ҳисобга олинса, юқоридаги тежамкорликка бемалол эришиш мумкин.

Ҳа, бригада бошлиғининг бу гапига ишонишга асос бор.

Айниқса, бригада кенгаши фаолиятини таъкидлаш ўринлидир. Кенгаш ҳар ўн беш кунда ижарачиларнинг ишига якун ясайди, уни чуқур таҳлил қилади. Ҳалол, фаол ишлаганлар моддий ва маънавий рағбатлантирилиб, камчилик нуқсонга йўл қўйганларга тегишли чора кўрилади. Жумладан, чеканка вақтида ғўзани нормадан ортиқ ўсишга йўл қўйган И. Мирсоатов, Ҳ. Исмоилов, А. Фозилова, Ҳ. Муҳлисова ўртоқларнинг ҳар бири маошидан 30 сўмдан чегириб қолинди. Назоратчи Асқар Исмоилов эса ҳашаротларга қарши курашда бўшашувчанликка йўл қўйгани учун бир ойлик иш ҳақидан маҳрум қилинди.

Юқорида бригада бошлиғи ижара пудратининг муҳим шартларидан бири — тежамкорлик эканига ишора қилганди. Тўғри-да, унга амал қилинмаса на давлатга, на ижарачиларга фойда! Шу боис, бригада аъзолари психологиясида чинакам соҳиблик туйғуси шаклланяпти. Масалан, аввалги йиллар минерал ўғитнинг бир неча турини олиб келишар, ундан ким қанча фойдалангиси келса шунча ишлатаверарди. Бу йил эса фақат 70 тонна атрофида бир хил ўғит олинди.

«Пискент» совхози республикада биринчи бўлиб тола учун ҳақ тўлашга ўтган. Ўз пахта заводи бор. Бу тажрибани ўрганиш учун турли иттифоқдош республикалардан вакиллар келиб туришибди. Айни пайтда хўжалик аҳли 10 минг 500 тонналик хирмон уйди.

Совхозда ҳозирча ижарага ўтган фақат иккитагина бригада фаолият кўрсатяпти, холос. Бошқалар бу янги усул ҳақида турли тахминлар қилишяпти. Бу тахминлар реалликка айланадиган кунларга эса оз вақт қолди. Чунки бу усул меҳнаткаш ролини ошириб-гина қолмай, унинг имкониятларини ҳам анча кўпайтиради.

А. МАННОПОВ,

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Андижон*

МАРРА ЧЕГАРА ЭМАС

Бу йил колхозимиз деҳқонлари Андижон областида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Давлатга 3100 тоннадан зиёд «оқ олтин» армуғон этилди. 970 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олинди. Тайёрланган пахтанинг 96 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

Муталлибжон Тўхтаматов, Қабилжон Мамадалиев, Авазбек Исомиддинов бошлиқ бригадалар пахтакорлари ҳар гектар ердан 33—37 центнердан ҳосил олиб хўжалигимизнинг бу ютуғига муносиб ҳисса қўшдилар.

Мен бошчилик қилаётган бригада эса ҳар гектар ердан 38 центнердан дурдона кўтарди. Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, хўжалигимизда ялпи ҳосилнинг 60 проценти машиналарда териб олинди. Илғор механик-ҳайдовчилардан Фозилжон Аббосов, Содиқжон Исомиддинов, Баҳромжон Тожиддинов, Анваржон Исмоилов ва бошқалар ўз агрегатлари бункеридан 120—150 тоннадан пахта тўкдилар. М. Раҳмонова, Ҳ. Худойбердиева, М. Йўлдошева, М. Назарбекова каби ўнлаб кўпмингкилограммчилар мавсумда 8—10 тоннадан пахта теришди.

Ютуқлар ўзимизники. Лекин камчиликлар ҳам йўқ эмас. Мен область миқёсида йиллик план ҳозиргача бажарилмаганлигини назарда тутяпман. Чунки катта карвон — Андижон области деҳқонлари бу йил сусткашликка йўл қўйишди. Техника кучидан самарали фойдаланмаслик, дефолиацияни вақтида ўтказмаслик бунинг асосий сабабларидан биридир. Бинобарин, шу кунлардаги асосий вазифамиз терим суръатини оширишдан иборат.

Икромжон ТОЖИДДИНОВ,

Пахтаобод районидаги «Андижон» колхози бригада бошлиғи.

• *Наманган*

БАРАКАЛИ ҲОСИЛ

Наманган райони пахтакорлари бу йил ҳам областда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Давлат қабул пунктларига 37 минг 723 тонна қимматбаҳо саноат хом ашёси етказиб берилди. Ҳар гектар ер ҳосилдорлиги 33 центнерни ташкил этди. Ҳосилнинг 90 проценти биринчи, иккинчи сортларга сотилди. Келгуси йил ғамида 1800 тонна уруғлик ҳам тайёр.

Эришилган муваффақиятга планни барвақт адо этган «Шербулоқ», «Самарқанд» совхозлари, Энгельс номли, Свердлов номли, «Коммунизм», Ленин номли колхозларнинг миришкор деҳқонлари катта ҳисса қўшдилар. Жасоратли меҳнат туфайли «Партия XXII съезди» колхозидан Собиржон Иброҳимов, «Ленинград» колхозидан Аҳмаджон Маҳмудов, Свердлов номли колхоздан Рашид Шойхуллин, Охунбобоев номли колхоздан Шамсиддин Жалолов каби ўнлаб бригадалар 37—40 центнердан хирмон уйдилар.

Пахтачиликда илғор иш усулларининг жорий этилиши, айниқса, чигитни пуштасига экиш, бригада, звено, оилавий пудратни жорий этилганлиги ҳосилни барвақт етилтириш, хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлаш имкониятини берди. Масалан, қишлоқ хўжалигининг рентабеллиги 50 процентга, пахтачиликда эса 60 процентга етди. Меҳнат унумдорлиги 14 процент ортди. Натижада, ҳар бир ишловчи ҳисобига 5 минг 300 сўмлик маҳсулот тайёрланиб, бир гектар пахта майдонининг ялпи даромади 3527 сўмга, соф фойда 2 минг сўмга етди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра хўжаликларнинг ялпи пул даромади ўтган йилдагидан 15 миллион сўм, соф фойда эса 7 миллион сўм кўп бўлади.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Фарғона*

МУВАФФАҚИЯТ БОИСИ

Бригадамиз аъзолари 18 сентябрда дастлабки маррани эгалладилар. 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30,6 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлатга пахта сотиш йиллик плани ошириб бажарилди. Қабул пунктларига қарийб 160 тонна юқори сифатли саноат хом ашёси тортиқ қилинди. Ҳосилнинг 100 тоннадан ортиқроғи машиналар ёрдамида йиғиштириб олинди.

Кўпчилик ҳозир, муваффақиятингизнинг сири нимада, деб сўрайди. Дарҳақиқат, биз жуда қисқа муддатда планни бажардик. Менинг ўйлашимча, бунинг икки сабаби бор: биринчидан, бригадада меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини жорий этишга эътиборни кучайтирганмиз. Пудрат асосида меҳнат қилаётган звенолар ғўза парвариши даврида ҳам астойдил меҳнат қилдилар. Абдупатто Исроилов, Норматжон Ашуров, Ортиқали Тўхтасинов бошлиқ звенолар яхши натижаларга эришдилар. Уларнинг барчаси планни барвақт уддалади.

Иккинчидан, пахтани машиналарда териб олишга алоҳида аҳамият бердик. Машиналар учун кенг иш фронти яратилди. Дефолиацияни белгиланган муддатда ўтказдик. Транспорт тракторлари бехато ишлади. Терилган ҳосилни қуритиш, хирмон жойларини созлаб қўйиш ҳам ўз вақтида амалга оширилган эди.

Абдуғаффор Назиров, Иброҳимжон Йигиталиев, Абдувосит Нуриддинов ва Икромжон Неъматов сингари механик-ҳайдовчилар бригада хирмонининг тез юксалишига салмоқли улуш қўшдилар. Комилахон Ҳабибуллаева, Сабоҳатхон Абдураҳмонова, Мавлудахон Исроилова сингари кўпмингкилограммчи теримчилар мусобақа байроқдори бўлдилар.

Пайкалларда ҳали ҳосил кўп. Биз теримни кузги-қишки ишлар билан қўшиб олиб боряпмиз.

Абдупатто ЎРИНОВ,

Ўзбекистон районидаги «Ғанибод» совхозининг Жданов номли бўлими бригада бошлиғи.

• *Самарқанд*

ҚИЗАРИБ ҚОЛИШМАЙДИ

«Тошкент, Ленинград кўчаси 32, «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясига. Қизилтепа районидаги «Ленинград» колхози пахтакорлари йиллик маррага 1 ноябрь куни етиб келишганди. Бугун—республикамиз меҳнаткашлари ғалаба рапортига имзо чеккан куни улар социалистик мажбуриятларини ҳам бажаришди. Давлатга пландан ташқари 460 тонна «оқ олтин» сотилди. Ялпи ҳосилнинг 82 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

Колхоз раиси Набиев».

БИЗНИНГ ШАРҲ:

КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси ҳамда партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларидан руҳланган колхоз аъзолари хўжалик механизмини такомиллаштира бориб, бу йил ишлаб чиқаришда оилавий звено ва бригада пудратини кенг жорий этдилар. Меҳнат интизоми ҳар томонлама мустаҳкамланди. Меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги, ишга бўлган ижодий ёндашуви ва интилишларига кенг йўл очиб берилди. Буларнинг ҳаммаси халқ хўжалик планларининг барвақт адо этилишини таъминлади. Айниқса, М. Номозов, Қ. Муқимов, А. Алимов, М. Шарипова, П. Асадова, Н. Убайдова сингари ўнлаб пахтачилик бригадалари колхоз эришган ютуққа катта ҳисса қўшдилар. Хўжаликда етиштирилган ялпи ҳосилнинг 60 процентини саноат учун қимматбаҳо хом ашё — ингичка толали пахта ташкил этди.

Областда бундай илғор хўжаликлар кўп. Мавсум бошида ва ўрталарида кундалик маълумотларнинг энг охиридан ўрин олган самарқандликлар кеч кузга келиб, терим суръатини бошқа областларга нисбатан тезлаштиришга эришдилар. Ҳозир область пахтакорлари йиллик пахта тайёрлаш планини 91 процентдан ошириб қўйдилар. Уларнинг бугунгача эл хирмонига тўккан пахтаси 500 минг тоннадан ошиб кетди. Бунинг 270 минг тоннадан ортиқроғи «зангори кема»ларда териб олинди.

Шубҳа йўқки, самарқандликлар бу йил она-Ватан олдида, республикамизнинг бошқа областларидаги ҳамкасблари олдида қизариб қолишмайди. Пахта кеч етилган бўлсада, пахтакорларнинг шу кунлардаги шижоатлари қатъий, одимлари дадил. 571 минг тонналик марра эгалланиши аниқ.

• *Қорақалпоғистон АССР*

СИФАТ ВА САЛМОҚ

Районимиз бу йил она-Ватанга 58200 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» армуғон қилди. Умумий ҳосилнинг 35 минг тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди. Ҳар гектар майдонда етиштирилган ҳосил 26 центнердан ошди. Пахта тайёрлаш планининг барвақт адо этилишида «Партия XXII съезди», Жданов номли, «Ленинизм», «Коммунизм» колхозлари, М. Горький номли совхоз пахтакорлари ва механизаторларининг салмоқли ҳиссаси бор.

Колхоз ва совхозларнинг хўжалик ҳисобига ва чек системасига ўтказилиши, айниқса бригада, звено, оила ва ижара пудратчиларига арзон, сифатли пахта етиштириш имконини бермоқда. Бу йил район хўжаликларида 4310 оила пудрати ишлади.

Номлари тилга олинган колхоз ва совхозлардан Р. Раҳимов, С. Юсупов, О. Йўлдошев, И. Ермекенов, Х. Жуманазаров, М. Ешжонова, Р. Ўразбоевлар бошлиқ ўнлаб бригадаларда ҳосилдорлик гектар бошига 35—40 центнерга етди.

Далаларда 325 та «зангори кема»дан унумли фойдаланилди. Г. Матёқубов, К. Машарипов, У. Ўтешев, Р. Ўразимбетов каби илғор механизаторларнинг ҳар бири мавсумда 170—220 тоннадан пахта териб, мусобақада пешқадамлик кўрсатдилар.

Кези келганда шуни айтиш керакки, районимиз, автоном республикамиз ва серқуёш Ўзбекистонимиз тиклаган катта пахта хирмонида бизнинг хўжалигимиз аъзоларининг ҳам муносиб улушлари бор.

Улар ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирдилар. 1120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24,3 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлатга 2720 тоннадан кўпроқ пахта сотилди. Машина терими плани ошириб бажарилди. С. Саидов, Р. Ўразбоев, И. Ешимбетов, Т. Тожиев каби бригадаларда ҳар гектар майдондан териб олинган пахта 26—27 центнердан кўп бўлди.

Айниқса, звено пудратига ўтиб ишлаганимиз яхши самара берди. Барча экин майдонлари йил бошиданоқ 31 звенога тақсимлаб чиқилди. К. Худойберганов, Т. Сафарбоева, Т. Отажонов, Г. Сафарбоева бошлиқ звеноларда йиллик план 105—116 процентдан ошди. Т. Ажиков, Р. Тожибоев, Ж. Ибодуллаева, Р. Камолов каби 15 нафар механик-ҳайдовчининг ҳар бири мавсумда хирмонга 130—150 тоннадан пахта тўкдилар.

Эришилган ютуқда кўпмингкилограммчи теримчиларимиз ҳам катта роль ўйнадилар. Омонгул Қўчқорова, Ҳайитгул Отажонова, Бозоргул Самандарова, Гулнора Саидова сингари чаққон қўллар терган пахта 8,5-10 тоннани ташкил этди. Қолаверса, чорвачиликда ҳам аввалги йилларга нисбатан сифат ва салмоқ жиҳатдан бир қадар ўсишга эришдик, гўшт, сут, тухум белгиланганидан кўп тайёрланди. Қишловга пухта ҳозирлик кўриб қўйдик. Кузги-қишки ишлар тайёргарлиги яхши кетяпти.

Ойим КАМОЛОВА,

Амударё районидаги Крупская номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

• *Сирдарё*

ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР

Жиззах шаҳри таркибидаги қишлоқ меҳнаткашларининг ўтган йилгидан ортиқча тайёрлаган пахтаси 11 минг тоннадан ошди. Бу ерда (илгари у район эди) давлат планининг сўнгги бор қачон бажарилганлигини кўпчилик эслолмаса керак. Ҳисоботлардан маълумки, Энгельс номли совхоз 17 йилдан буён, К. Маркс номли совхоз эса ташкил этилганидан бери маррага етолмаганлар. Ўтган йили атиги икки хўжалик планни уддалади, холос. Бу йил эса зафар қучмаган бирор хўжалик қолмади. Шаҳар областда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекди.

Телефонда шаҳар агросаноат бирлашмаси раиси Х. СУЮНОВ:

— Муваффақиятга осонликча эришмадик. Турғунлик йиллари асорати — пахта монокультураси туфайли экин майдонларимиз ҳолати аянчли аҳволга тушиб қолган. Ишни алмашлаб экишни йўлга қўйишдан бошладик.

Ўтган йили алмашлаб экишни 47 процентга, бу йил эса 78 процентга етказдик. Хўжаликлар оила, звено ва бригада пудратига тўла ўтишди. 17400 гектар майдон 167 та бригада ва звеноларга бўлиб берилди. Дастлабки тажриба тарзида ижара пудратига ўтиб ишлай бошлаган 20 бригада айниқса, яхши натижаларга эришди. Ҳосилдорлик Ленин номли совхозда 31 центнерга кўтарилди. «Москва» колхозидаги Р. Маҳмудов, А. Луғманов, П. Зиёдов, Навоий номли колхоздан М. Каримов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Раҳматовлар етакчилик қилаётган йириклаштирилган бригадаларда бу кўрсаткич 33-35 центнерга чиқди. Ҳ. Олимжон номли совхозда ижара пудратига ўтиб ишлаётган О. Самадов бошлиқ бригада 150 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ошириб ҳосил олди.

Эришган ютуқларимизнинг яна бир омили — техникадан самарали фойдаланиш бўлди, десам хато қилмаган бўламан. Негаки, олдинги йиллари техникага бўлган муносабат районда ўта ташвишли эди. Ҳатто ўтган йили бу борада «Совет Ўзбекистони» газетаси бизни танқид ҳам қилганди.

Бу йил мавжуд 234 та терим машинаси барвақт, сифатли ремонтдан чиқарилиб, 250 нафар механизатор мавсумолди тайёргарлигидан ўтди. Йиғим-терим чоғи 32 та махсус ремонтчилар группаси фаол меҳнат қилишди. Натижада Р. Қодиров, М. Султонов, С. Зиёдов, И. Қаршибоев, А. Маҳмудов сингари механизаторларимиз 180-200 тоннадан ошириб пахта теришга муваффақ бўлдилар. Хўжалик бўйича ҳар бир агрегат билан терилган ҳосил ўртача 114 тоннага тўғри келди. Хирмонга 26 минг тонна бункер пахтаси тўкилди.

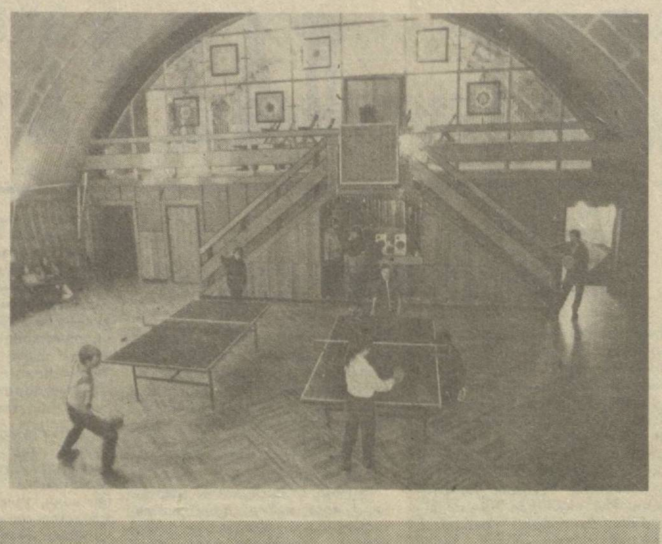

• *Амалдаги интернационализм*

Ифтихор

Замонавий шаҳарча ботқоқликлар ўрнида қад ростламоқда. Совет кишиларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги нималарга қодир эканлиги яна бир бор ўз кучини кўрсатаётир. Совуқ этни жунжитса ҳам бунёдкорларнинг шижоати, ғайрати ўзгача. Улар нефтчилар шаҳри — Няганни барпо этишяпти.

Бунёдкорлар орасида ўзбекистонлик қурувчиларни ҳам учратасиз. Уларнинг ишлари билан танишинг: шу йилнинг ўзида 28,5 минг квадрат метр турар-жой қуриб, фойдаланишга топширилди. Бу — 700 га яқин оила замонавий уй билан таъминланди, демак. Қурилиш ишларини комплекс ҳолда олиб борилишига алоҳида эътибор берилмоқда. «Узтюменсоцбитстрой» қурилиш-монтаж поезди аъзолари социал-маданий-маиший аҳамиятга молик иншоотларни қурмоқда.

Лойиҳани кўздан кечирамиз. Унда ҳар бир объект уйғун ҳолда қад ростлаши кўрсатилган: уй-жойлар, савдо марказлари, шифохона, мактаб, болалар боғчалари. Уларнинг қурилишида қатъий график белгиланган. Фойдаланишга топширилган объектлар ҳам анча. Янги ошхона қулайликлари билан ажралиб туради. Болалар боғчаси, мактаб замонавий усулда қурилган.

Кўп қаватли бинолар қурилишида суръат бир зум сусаймаётир. Нефтчилар шаҳрига Ўзбекистондан барча зарур материаллар келтирилмоқда. Уйларнинг девор панеллари ўзгача: у уч қатламли. «Ташгипрогор» институти лойиҳачилари шимол иқлимини ҳисобга олиб, ана шундай панеллар лойиҳасини яратишди. Ҳаттоки, 50 даражали совуқда ҳам уйлар ҳарорати мўътадил, хоналар иссиқ.

— Қурувчиларимиз қўлни қўлга бериб меҳнат қилишмоқда — дейди Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, комплекс бригада бошлиғи Петр Костенко. — Бу ерда ҳаммамиз ифтихор туйғуси билан ишламоқдамиз. Механизация қўл келаётир. Совуқ шароитда металлни пайвандлаш осон иш эмас. У шундай шароитда енгиллашгандек туюлади. Аммо чокларни маромида пайвандлаш керак. МИ-8 вертолетларининг экипажлари ишимизни енгиллаштирмоқда. Комсомол йўлланмалари билан келган қурувчи ва монтажчилар ўз бурчларини шараф билан бажаришмоқда. Ойлик иш ҳақимиз ҳам чакки эмас: 500 сўмдан 1000 сўмгача пул олмоқдамиз. Муаммолар ҳам йўқ эмас. Материалларнинг етказиб берилишида узилиш содир бўлмоқда.

Нягань шаҳри замонавий шаҳарчага айланаётир. Бунда Ўзбекистон вакилларининг беқиёс ҳиссалари борлиги билан фахрланамиз.

Суратларда: П. Костенко (ўнгда) ҳамкасби Н. Журенский билан навбатдаги ишларни маслаҳатлашмоқда. 2. «Бинокор» маданият-спорт комплексида мусобақа пайти. 3. Ҳовли тўйларига тараддуд кўрилмоқда.

А. КОШКИН, В. МИЛЕНЬКИЙ фотолари (ЎзТАГ).

Содиқ Азимович АЗИМОВ

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси «Физика — Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, 1960 йилдан КПСС аъзоси, республика Фанлар академиясининг академиги Содиқ Азимович Азимов 1988 йил 12 ноябрь куни 75 ёшида тўсатдан вафот этди.

С. А. Азимов 1914 йил 7 ноябрда Тошкент шаҳрида туғилди. Ўз меҳнат фаолиятини 1933 йилда педагогика техникумида ва Ўрта Осиё пахта институтининг ишчилар факультетида математика ўқитувчиси бўлиб ишлашдан бошлади. 1940 йилда Ўрта Осиё Давлат университетини тамомлаганидан сўнг Ўрта Осиё Политехника институтида дарс бера бошлади. СССР Фанлар академиясининг П. Н. Лебедев номидаги физика институтида аспирантурани тугатиб, сўнгра Физика-техника институтида лаборатория мудири бўлиб ишлади, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети кафедрасига бошчилик қилди, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг директор ўринбосари ва директори бўлиб ишлади. 1966 йилдан умрининг охирги кунларигача С. А. Азимов С. В. Стародубцев номидаги Физика-техника институтида директор, 1986 йилдан бошлаб эса Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Физика — Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори бўлиб ишлади.

С. А. Азимов Ўзбекистонда физика фанининг ташкилотчиларидан бири эди, у республика Фанлар академиясининг Ядро физикаси институтини ҳамда «Физика — Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасини ташкил этишда фаол қатнашди. Юқори энергия физикаси соҳасида у яратган илмий мактаб кенг халқаро эътирофга сазовор бўлди. Унинг раҳбарлиги остида халқ хўжалигида муҳим аҳамиятга эга бўлган ўтга чидамли ўта соф материаллар олиш янги технологияси, пилланинг қанча ипак беришини аниқлайдиган, магнит индукциясини ўлчайдиган приборлар ва ядровий нурланиш детекторлари яратилди ва жорий этилди.

С. А. Азимов 300 дан ортиқ илмий иш ва 60 та ихтиро муаллифи бўлиб, унинг раҳбарлиги остида 80 дан ортиқ фан доктори ва кандидати тайёрланди. Кўп йиллар мобайнида у «Гелиотехника» Бутуниттифоқ илмий журналининг бош редактори, СССР Фанлар академиясининг бир қанча проблемавий кенгашлари аъзоси эди. У халқ депутатлари Тошкент область ва шаҳар Советларининг депутати қилиб сайланган. Катта илмий хизматлари учун у 1960 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 1962 йилда эса ҳақиқий аъзоси қилиб сайланди.

С. А. Азимов юксак талабчанлиги ва принципиаллиги, илм соҳасидаги билимдонлиги ва актив гражданлик позицияси билан ажралиб турарди. У республика илмий-педагогика жамоатчилигининг ҳурматига сазовор бўлган эди.

Партия ва ҳукумат С. А. Азимовнинг илмий-педагогик ва жамоатчилик фаолиятини юксак баҳолади. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланган, олимга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилган, у Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти билан тақдирланган.

Ватаннинг садоқатли фарзанди, олим ва инсон — Содиқ Азимович Азимовнинг ёрқин хотираси қалбларимизда абадий сақланади.

Р. Н. Нишонов, В. П. Анишчев, Д. Д. Берков, В. А. Головин, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. И. Огарок, Н. И. Попов, К. Саликов, П. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, А. С. Ефимов, Б. Ф. Сатин, В. В. Сударенков, М. С. Салоҳиддинов, О. В. Лебедев, Т. Рашидов, З. Салимов, Э. Юсупов, М. С. Саидов, Т. А. Саримсоқов, Ё. Х. Тўрақулов, А. Қ. Отахўжаев, Т. С. Йўлдошбоев, В. К. Муртазин.

• *Спорт*

ОҒИР АТЛЕТИКА:

МУҲИМ БОСҚИЧ

Яна икки ҳафтадан кейин Самарқандда СССР кубоги ва алоҳида машқлар бўйича мамлакат чемпионати ўтказилади. Ана шу йирик мусобақа олдидан Тошкентда «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамияти марказий Совети биринчилиги учун баҳс ўтказилди. Унда республикамизнинг 80 дан ортиқ спортчиси мамлакат чемпионатига йўлланма олиш учун ҳаракат қилди. Чунончи Омонтой Айдарбеков, Нуриддин Музаффаров, Ойбек Турғунов, Дима Осипенко, Улуғбек Толипов, Игорь Содиқов ва Николай Акулининларнинг чиқишлари эътиборга лойиқ бўлди.

ФУТБОЛ:

«ДНЕПР» ЧЕМПИОН

«Днепр» футболчилари бу йилги мавсумни кўтаринки руҳда ўтказдилар. Айниқса, ҳал қилувчи даврада пешқадамлик мавқеини мустаҳкамлаган бу команда муддатидан илгари мамлакат чемпиони номига сазовор бўлди. «Днепр» ўз майдонида «Жальгирис» коллективидан устун (3:1) келиб, жами очколарини 44 тага етказди. Шундай қилиб мавсум тугашидан икки тур олдин чемпион аниқланди.

СОВРИН «ПАХТАКОР»ДА

✦ Кеча Тошкентнинг «Пахтакор» командаси биринчи лига коллективлари кубоги учун якунловчи учрашувни Ростов Дон армиячилари билан ўтказолмади. Маълумки, пахтакорчилар биринчи ўйинда имкониятни (1:2) бой беришган эди. Такрорий ўйинда иккита тўп фарқи билан ғалаба қозонилса, кубок қўлга киритиларди. Лекин армиячилар ўйинга сабабсиз келишмади. Ҳакамлар «Пахтакор» фойдасига ғалаба (3:0) ёзиб, кубокни майдон эгаларига топширишди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН:

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ҳамза номли ЎзССР Давлат мукофотлари комитети 1989 йилги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларини олиш учун ишлар қабул этилишини эълон қилади.

Республика меҳнаткашлари эришган ютуқларни чуқур ва ёрқин акс эттирувчи ҳамда жамоатчиликнинг кенг кўламдаги эътирофини қозонган бадиий адабиёт, журналистика, публицистика, музика, кинематография, театр ва тасвирий санъат соҳасидаги энг машҳур асарлар, болалар ва ўсмирларга аталган адабиёт ва санъат асарлари, бадиий таржималар, адабиётшунослик, танқид соҳасидаги асарлар, архитектура иншоотлари, монументал пропаганда асарлари кўриб чиқиш учун қабул қилинади.

Ҳамза номли Давлат мукофотларини олиш учун асарлар Ўзбекистон ССР Маданият, Халқ таълими министрликлари, республика Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, ижодий союзлар, Ўзбекистон Музика жамияти, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари, республика газета ва журналларининг редколлегиялари, нашриётлар, республиканинг жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари томонидан тақдим этилади.

Асарларни мукофотларга тақдим этиш холисона ва пухта танлаб олиш асосида ўтказилади. Ижодий коллективларни кўрсатишда коллектив ишни бажаришда бевосита иштирок этган ва асарнинг асосий ижодкори бўлган, уларнинг фаолияти асарнинг юксак ғоявий-бадиий қимматини ва ижтимоий аҳамиятини белгилаб берган кишиларнигина шу коллектив составига киритиш зарур.

Мукофот олишга 1986 йилнинг 1 июнидан то 1988 йилнинг 1 ноябригача эълон қилинган, кўпчилик орасида ижро этилган, кўрсатилган ёки амалга оширилган ишлар тақдим этилиши мумкин.

Мукофотга тақдим этиш шартлари билан боғлиқ масалалар юзасидан республика Министрлар Совети ҳузуридаги Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитетига қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти 98. Тел. 45-85-20.

ТВ: ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

14 ноябрь, душанба

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 1-серия. 10.20 — Футбол шарҳи. 10.50 — Янгиликлар. 11.00 — Татаристон АССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 11.45 — Совет агитацион чинниси. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Қайта қуриш прожектори. 16.25 — Ҳужжатли фильмлар. 17.20 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 17.50 — Сиз яратган боғ. 18.20 — Фидойи шахслар. 19.05 — Футбол шарҳи. 19.35 — XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. 20.05 — Катталар учун мультфильм. 20.15 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Нима? Қаерда? Қачон? 23.55 — Дунё воқеалари. 00.05 — Фильм-концерт.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Физика. 10.05 — Итальян тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — А. Блок. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 12.10 — Рус тили. 13.15 — «Ер ва олтин». Бадиий фильм. 14.35 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Янгиликлар. 15.10 — «Довюрак Хочбар ҳақида достон». Бадиий фильм. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 18.50 — Халқаро конкурслар лауреати Н. Гаврилов чалади. 19.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.00 — Тонгги почта. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Ҳужжатли фильмлар. 23.00 — Футбол СССР чемпионати. 23.50 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 15.30 — Телефильм. 15.50 — «Ўн учинчига ўтар кечаси». Бадиий фильм. 17.30 — География. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.55 — Рус тили барчага. 19.25 — Агросаноат: тажриба ва муаммолар. 20.00 — Ахборот. 20.15 — Долзарб интервью. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Ўзбекистонда Канада кунлари.

ЎзТВ-II. 19.30 — Фильм-концерт. 20.30 — Бевосита мулоқот. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — «Дангалчасига». Бадиий фильм.

15 ноябрь, сешанба

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 11.35 — Вс. Иванов. «Литера». 12.05 — Музикали очерк. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Қайта қуриш прожектори. 16.25 — Куннинг ярмидаги олтин дамлар. 16.50 — Бир ёз тарихи. 17.20 — «Аччиқ қора арча». Бадиий фильм 18.40 — Иқтисодий билимлар асослари. 19.10 — Дунё воқеалари 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Резонанс. 20.20 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30—Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Гармония тантана қилганда. Танаффусда — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 10.00 — Француз тили. 10.30 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Биология. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Француз тили. 12.55 — «Соясида 40 даража иссиқ». Бадиий фильм. 14.05 — Ҳужжатли фильм. 14.35 — Янгиликлар. 14.45 — «Сарсон-саргардонликда». Бадиий фильм. 4-серия— «Тўртовлон» 18.35 — — Янгиликлар. 18.45 — Совет ватанпарвари. 18.55 — Гармоника, баян, аккордеон. 20.15— Ҳужжатли фильм. 20.30—Хайрли тун кичкинтойлар! 20.45 — Поэзия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Қоплон». Бадиий фильм. 23.35 — Хоккей. «Крилья Советов» — «Динамо» (М).

ЎзТВ-I. 15.30 — «Интеграл». Бадиий фильм. 16.45 — Эстетика асослари. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Илмий-оммабоп фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Сув полоси. Биринчи лига «Меҳнат» (Тошкент) — РШВСМ (Кишинев). 18.45 — Македония телевидениесининг программаси. 19.30 — Сиёсий ва иқтисодий билимлар — қайта қуриш ишига. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Шеърият дафтаридан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Назм ва наво давоми. 22.55 — «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.30 — Телефильм. 19.45 — «Ўрмон балладаси». Бадиий фильм. 21.00 — Кескин танқид остида. **Фрунзе.** 21.30— Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Қирғизистон ССР Олий Советининг VII сессиясидан репортаж. 22.45 — «Телбалик». Бадиий фильм.

16 ноябрь, чоршанба

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 2 ва 3-сериялар. Танаффусда — Янгиликлар. 11.30—Сизни Пятницкий номли РСФСР Давлат академик рус халқ хори таклиф этади. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Оренбург телевидение студиясининг программаси. 17.05 — «Қаттиқ қалайи солдатча». Спектакль. 18.40 — Тарих саҳифалари. 19.10 — Мультфильм. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.35 — П. И. Чайковский. «Тўла бахт онлари». 20.30 — Экран усталари. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 14.55 — «Сарсонлик-саргардонликда». Бадиий фильм. 5-серия — «Тор-мор». 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Музикали киоск. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.20 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. 21.30 — Время. 22.00 — «Айя». Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 — Киев — Бирменгем телекўприги. 00.25 — Янгиликлар. 00.30 — Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. ЧССР — Бельгия.

ЎзТВ-I. 15.30 — Телефильм. 15.55 — «Болалар». Бадиий фильм. 17.30 — Физика. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Пионерлар мамлакатида. 18.55 — Македония телевидениеси программаси. 19.30 — Социалистик қонунчилик ва демократия. 20.00 — Ахборот. 20.20 —Долзарб интервью. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Шодлик» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.00 — «Инқилоб чавандози». Кинокўрсатув.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Запасдаги офицер». Бадиий фильм. 20.50 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.00 — «55 градус совуқ». Бадиий фильм.

17 ноябрь, пайшанба

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар. Танаффусда— Янгиликлар. 12.45 — «Эзгулик билан». Фильм-концерт. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Ҳужжатли фильмлар 17.00 — Музикали хазина. 17.35 — Мурманск телевидение студиясининг программаси. 18.35 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.35 — Катталар учун мультфильмлар. 19.50 — Шу куннинг почтаси. 20.20 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 22.55 — Дунё воқеалари. 23.05 — У рус саҳнасида ҳақиқатни акс эттирди.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Биология. 12.00 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Испан тили. 13.05 — «Айя» Бадиий фильм. 1-серия. 14.10 — Ҳужжатли фильм. 14.40 — Янгиликлар. 14.50 — «Сарсонлик-саргардонликда». Бадиий фильм. 6-серия — «Телегин». 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Навбат сизга, артист. 19.00 — Қишлоқ янгиликлари. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Реклама. 20.50 — Очиқ рояль. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 «Айя». Бадиий фильм. 2-серия. 23.50 — Янгиликлар. 23.55 — Самбо кураши. СССР кубоги.

ЎзТВ-I. 15.30 — Телефильм 15.50 — «Ғаройиб бола». Бадиий фильм. 17.20 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси 18.00 — Янгиликлар 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Ёшлик. 19.20 — Ёзувчи ва замон. 20.00 — Ахборот. 20.15 — Амалдаги интернационализм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — М. Эргашева рақсга тушади. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Кино, кино, кино.

ЎзТВ-II. 19.20 — «19 лар комитети». Бадиий фильм. 1-серия. 20.45 — Реклама. 20.55 — Шаҳар юмушлари ва ташвишлари. **Фрунзе.** 21.30 — Время 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли фильмлар. 23.45 — Баскетбол. «Строитель (Фрунзе) — «Сталь» (Днепропетровск)

18 ноябрь, жума

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 4-серия. 1 ва 2-қисмлар. Танаффусда—Янгиликлар. 11.40 — У рус саҳнасида ҳақиқатни акс эттирди. 16.00— Янгиликлар. 16.10—Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Концерт. 16.50 — Қозоғистон телевидениесининг программаси. 17.50 — Нега ва нима учун? 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Демократияни ўрганамиз. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.20 — «Ўтмишни қайтариш». Бадиий фильм. 4-серия. 1-қисм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Ўтмишни қайтариш» Бадиий фильм. 4-серия 2-қисм. 23.30 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Тарих. 4-синф. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05 — Инглиз тили. 13.05 — «Айя». Бадиий фильм. 2-серия. 14.40 — Ҳужжатли фильм. 15.10 — Янгиликлар. 15.20 — — «Сарсонлик-саргардонликда». Бадиий фильм. 7-серия. — «Катя». 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳайвонот оламида. 19.40 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.10 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.25 — Эфирда музика 1-қисм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Эфирда музика. 2-қисм. 23.05 — Янгиликлар. 23.10 — Уларнинг номлари экранларда пайдо бўладими?

ЎзТВ-I. 15.30 — Қувноқ стартлар. 16.20 — «Калаванинг учи». Бадиий фильм. 17.30 — Рус адабиёти. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — Озиқ-овқат программаси амалда. 19.15 — Ижод саҳифалари. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Долзарб интервью. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ёш ижрочилар концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Сиёсий ислоҳот йўлидан. 22.45 — Иқбол.

ЎзТВ-II. 9.30 — Инсон ва табиат. 20.20 — «19 лар комитети». Бадиий фильм. 2-серия. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — ТВнинг матбуот марказии: ҳисобот ва сайловлар давом этмоқда. 22.45 — «Васият», Бадиий фильм.

19 ноябрь, шанба

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Қалбга яқин қўшиқлар. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 9.50 Концерт. 10.25 — Нега ва нима учун? 10.55 — Псков тупроғи тароналари. 11.25 — Социализм мамлакатлари. 11.55 — Бутунроссия конкурси лауреати. 12.10 — Ҳайвонот оламида. 13.10 — Дунё воқеалари. 13.30 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 14.00 — Қайта қуриш ва маданият. 15.00—Бугун—Ракета қўшинлари ва артиллерия куни. 15.15 — Халқ куйлари. 15.25 — Халқаро программа. 16.25 — Кинопанорама. 17.55 — Концерт. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Время. 22.00 — В. Кикабидзе билан учрашув. 23.25 — Янгиликлар. 23.30 — Катталар учун мультфильмлар.

МТ-II. 8.30 — Гимнастика. 8.45 — Хазина кимга керак? 9.10 — Телевизион театр абонементи. 10.30 — Здоровье. 11.20 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 12.05 — Тараққиёт, ахборот, реклама. 12.55 — Умринг боқий бўлсин, Ер! 13.55— Қайта қуриш ва ҳуқуқ. 14.15 — Педагогика ҳамма учун. 14.30 — Мўъжизасиз мўъжизалар 15.30 — «Отряд». Бадиий фильм. 17.05 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — «Шахсий соқчи». Бадиий фильм. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Ҳужжатли фильмлар кинофестивалининг совриндор фильмлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Байрам оҳанглари. 21.00 — Время. 22.00 — Футбол. «Нефтчи» — «Динамо» (Киев). «Спартак» — «Зенит». 00.55 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 9.00 — «Ассалому алайкум». 10.00 — Шанба экрани. 10.25 — Сиҳат-саломатлик. 11.15 — Ташқи бозорга йўл. 11.50 — «Вазиятга қараб иш тут». Бадиий фильм. 13.00 — Комсомол прожектори. 13.15 — «Кумуш тола» ансамблининг концерти. 13.55 — А. Шаломаев. «Аҳмад Дониш». Спектакль. 15.25—Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 17.50—Мультфильм. 18.00—Бугун — Ракета қўшинлари ва артиллерия куни. 18.15 — Тенгдошлар. 19.00 — Ахборот. 19.15 — Ҳиндистон бўйлаб музикали саёҳат. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Тилга эътибор. 21.00 — Время. 22.00 — Музикали учрашувлар. 23.05 — Телефильм.

ЎзТВ-II. Душанба. 18.10 — Концерт. 18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — Новости 19.20 — Мардлик. 20.00 — Ахбор. 20.20— Манзарали телефильм. 20.40 — Илҳом. 21.00 — Время. 22.00 — Толори мусиқи. 22.50 — Жамиятда шахс.

20 ноябрь, якшанба

МТ-I. 8.30 — Янгиликлар. 8.45 — Ритмик гимнастика. 9.30 — Мультфильмлар. 9.50 — Спортлото. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Здоровье. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Мультфильм. 16.15 — Режиссёр С. Ростоцкий фильмлари. 18.00 — Жаҳоннинг йирик музейи. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — «Ит юрак». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олиш. 22.35 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар. 23.40 — Янгиликлар. 23.45 — Ҳужжатли фильм.

МТ-II. 8.30 — Зарядкага сафланинг! 8.45 — Совет поэзияси. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.10 — Портретлар. 11.10 — Компютерлар билан мулоқот. 11.55 — Реклама. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.05 — Агар сиз... 13.50 — Педагогика ҳамма учун. 14.05 — Рус маданияти ҳақида суҳбатлар. 14.40 — Телеочерк. 15.10 — Братислава музика тантаналари фестивалининг концерти. 15.40 — Театр ва замон. 16.55 — Бутун умр... 17.25 — Мультфильм. 18.05 — Иван Васильев монологлари. 18.35 — Телевизион музикали абонемент. 19.30 — Ҳужжатли фильмлар кинофестивалининг совриндор фильмлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Реклама. 20.50 — Доғистон АССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Кечиккан учрашув». Бадиий фильм. 23.25 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 9.00 — «Ассалому алайкум!». 10.00 — Оила даврасида. 10.30 — Биргаликда куйлаймиз. 10.50 — Болалар учун кинокўрсатув. 11.50 — Ёшлик. 12.40 — Мактаб ислоҳоти — ҳаётга! 13.20 — Спорт программаси. 15.05 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 16.05 — Реклама. 17.55 — Санъат ғунчалари. 18.25 — Қувноқлар ва зукколар. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплекси қайта ишлаш саноати ходимлари кунига бағишланган кўрсатув ва концерт.

ЎзТВ-II. Душанба. 18.10 — Қайта қуриш йўлидан. 19.00 — Новости. 19.15 — Театр учрашувлари. 20.00 — Ахбор. 20.15 — Кинолавҳа. 20.30 — Ижодкор ёшлар ҳақида кўрсатув. 21.30 — Время. 22.05 — Ширу шакар.

Р. — 14225. А. — 262. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12